DOLNYCKY MSTYSLAW B.
SUSSEX SQUARE ARMS
4100 BROOKS DR.
SUITLAND MD. 20023

75 pokib
Служби Народові

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXV. Ч. 219. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 26-го ЛИСТОПАДА 1968 ЦЕНТІВ 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, NOVEMBER 26, 1968 No. 219. VOL. LXXV.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

Понеділок 25 листопада 1968

В АМЕРИЦІ

ПРЕЗИДЕНТ ДЖАНСОН МАЄ В НАЙБЛИЖЧОМУ часі перейти перевірку свого здоров'я. З Білого Дому не подали докладної дати цієї перевірки, яка має відбутися в шпиталі фльоти Бетезда в Мериленді. Президент довший час має недомагання грубої кишки, якого він зовсім не відчуває. Цей стан знайшли лікарі в Президента в серпні ц. р. Але цей „стан" може перемінитися в недугу, в запалення, що спричиняє пацієнтові болі. Президент полетить перед Днем Подяки до Тексасу, де проведе це свято в колі своєї родини. Перевірка, можливо, відбудеться перед Днем Подяки.

ДЕРЖАВНИЙ ПІДСЕКРЕТАР ЮДЖІН В. РОСТОВ заявив, промовляючи на конференції Федерації Фармерських Бюр в Колюмбусі, Огайо, що ЗСА продовжуватимуть свої міжнародні зобов'язання і не перейдуть до ізоляції. Ростов сказав, що було б „безглуздям" вертатися до ізоляції. Ростов твердить, що цьогорічні вибори показали, що американський нарід проти ізоляції. Ізоляціоніст сенатор демократ МекКарті здобув мале число голосів. Ростов передбачає, що Ніксон, не зважаючи на свою партійну приналежність, не зробить „радикальної" зміни в закордонній політиці.

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК ТВЕРДИТЬ, що ЗСА втішаються славою, що ведуть перед в математиці в цілому світі. В цьому звіті Академії Наук говориться про „математизацію культури", яку видко хочби з того, що математичних інструментів і приладдя щораз більше вживається в різних людських чинностях, як це було давніше. Внаслідок цього треба більше дбати про навчання математики у всіх родах шкіл. Треба збільшити федеральні фонди на математичні досліди і на вишкіл учителів математики, головно для академічних шкіл. На чотирьох міжнародних з'їздах математиків — одну третину запрошених становили американці.

ДЕРЖАВНИЙ СЕКРЕТАР ДІН РАСК, який від 1960-го року займає теперішнє становище, ще не знає, що робитиме після 20-го січня 1969-го року, коли переберуть владу республіканці. Пресовий секретар Державного Департаменту Роберт МекКлоски не хотів дати вияснення в справі поголосок про те, що Фундація Рокефеллера, в якій Раск працював від 1952-го до 1960 року, запропонувала працю Раскові. МекКлоски сказав журналістам, що першою „акцією" Раска після того, як він залишить теперішню працю — це відпочинок, а про дальшу працю не можна ще нічого сказати.

У СВІТІ

В ЄГИПТІ ЗАКРИТО всі університети після того, як студентські заворушення перекинулись із університетського міста Мансура до Александрії. В Єгипті є взагалі 5 університетів. Президент Гамаль Абдель Нассер лякався, очевидячки, щоб дальші демонстрації не дістали політичного характеру й не відбились на складній ситуації у зв'язку з конфліктом з Ізраїлем. У Мансурі, де поліція стріляла до демонстрантів, згинули 4 студенти, кількадесят було поранених і 27 арештованих..

СОВЄТИ ПОВІДОМИЛИ, що їх останній штучний сателіт „Зонд 6", який кружляв довкола Місяця і вернувся на Землю, мав деякі тварини задля перевірення впливу радіяції на живий організм. Які це були тварини — не сказано. Не уточнено теж, які світлини знайдено в кабіні „Зонду 6", коли він упав в Індійський океан в мин. тижні.

В ЄРУСАЛИМІ АРАБСЬКІ ТЕРОРИСТИ ПЕРЕВЕЛИ вибух 100 фунтів динаміту в автомобілі, запаркованому посеред базару. Вибух стався в минулу п'ятницю 22 листопада в полудне, під час найбільшого руху покупців. Згинуло 12 осіб, коло 50 ранених. Ізраїльські власті проголосили поліційну годину й розмежували знову арабську й жидівську частини Єрусалиму з контролею прохожих. Одна з арабських терористичних організацій призналася до того вчинку. Поліція переслухала кількасот арабів, але покищо не знайшла винуватців.

ЗАХІДНІ АЛЬЯНТИ В ЗАХІДНЬОМУ БЕРЛІНІ ПОТВЕРДИЛИ право мешканців того міста взяти участь у виборах нового президента Німецької Федеративної Республіки (Західньої Німеччини), всупереч становищу СССР і Східньої Німеччини, що це „провокація", бо ніби Західній Берлін не має нічого спільного з Західньою Німеччиною. Кандидатами на нового президента від Християнсько - демократичної партії є д-р Гергард Шредер, теперішній військовий міністер, а від соціялістів — д-р Густав Гайнеман, міністер справедливости. Президент д-р Гайнріх Любке зрікся.

ЧЕСЬКІ ІНТЕЛЕКТУАЛИ ВІДМОВИЛИСЬ від оприлюднення спільної декларації в обороні демократичних прав. 9 організацій науковців, письменників і мистців плянували скласти й оприлюднити спільну заяву з натавруванням резолюцій минулотижневого засідання Центрального Комітету компартії ЧССР, що пішли по лінії вимог совєтських і чеських сталіністів.. Після особистої інтервенції Александра Дубчека та довгої розмови з ним — інтелектуалісти погодилися не робити цього.

ЗАКЛИК
до членів УНСоюзу в справі національного датку на УНФонд

З кінцем грудня цього року кінчається реченець вплати національного датку на Український Народний Фонд Українського Конгресового Комітету за 1968 рік. До виконання цього громадського обов'язку залишилося небагато часу, а від цього залежатиме у великій мірі успішна праця УККА в наступному році. Тому, мавши на увазі добро нашої громади, закликаємо всіх членів Українського Народного Союзу сповнити свій національний обов'язок й не зволікаючи скласти національний даток за цей рік. У Н. Союз був співосновником і є постійним, активним співробітником УККА, а також його Відділи й члени постійно, впродовж 27 років, піддержували всі заходи УККА своєю працею й датками. Не сумніваємося, що вони виконають цей свій обов'язок також в цім році.

Головний Екзекутивний Комітет Українського Народного Союзу

В листопаді 1968 р.

Ніксон шукає молодих співробітників

Ню Йорк. — Ніксон заявив при кінці тижня, що він хоче затруднити як своїх помічників молодих, енергійних і талановитих людей, не дивлячися на їхню партійну приналежність, на расове походження. Ніксонові співробітники вже шукають за 2.000 осіб, які мають зайняти становище в урядових агенціях, які є нижчі від кабінетового рівня. Ніксон хоче мати таку адміністрацію, в якій була б боротьба ідей, і тому він плянує дати працю не тільки республіканцям, але також особам з академічного світу, провідникам корпорацій і фундацій, професіоналістам та працівникам в соціяльній ділянці. Р. Ніксон виявив, що його амбіцією є те, щоб його працівники в пересічному обрахунку були в молодшому віці, як у всіх дотеперішніх урядах. Найменований вже Ніксонів дорадник Джан Д. Ерлічмен очолює працю тих, які шукають за молодими, здібними фахівцями, які можуть дістати урядову працю у висоті від $10.000 до $28,000. Він працює покищо в Ню Йорку, а у Вашингтоні подібну працю виконує Гарі Флеммінг, син колишнього секретаря здоров'я — Артура Флеммінга. В самому Білому Домі, заявив Ерлічмен,, мусять працювати люди, які без сумніву є льояльні до Ніксона.

НАТО ПОШИРЮЄ ОБОРОНУ

В реакції на щораз більшу совєтську воєнну фльоту на Середземному морі, Атлантійський Союз (НАТО) заснував нову свою морсько - летунську базу в Неаполі, яка має за спеціяльну ціль — стежити стаціонованими там літаками й підводними човнами за рухами совєтської фльоти. На світлині бачимо урочисте відкриття тієї бази з участю військових представників та літаків — американських, британських і італійських.

Фавлер прихильно ставиться до проєкту продовжити надподаток

Вашингтон. — Секретар скарбу заявив у телевізійній програмі „Лицем до народу", яку надає Колюмбія Бродкастінґ Систем, що він підтримує плян продовжити збільшений прибутковий податок, так званий надподаток поза 30-го червня 1969-го року. Продовжити цей податок зможе 91-ий Конгрес. Фовлер сказав, що якщо не буде припинення війни у В'єтнамі, то треба буде конче дбати про це, щоб стримувати інфляцію доляра за допомогою більших податків, бо цього вимагає не тільки внутрішнє становище в ЗСА, але і закордонні обставини. Він мав на думці атаку спекулянтів на французький франк, упадок якого міг би потягнути за собою й інші тверді валюти — англійський фунт та американський доляр. Останні події у фінансовій ділянці вказують на це, що треба тримати доляр на висоті, щоб люди мали до нього довір'я і тут і за кордоном. Тому то, казав Фавлер, не можна буде скасувати більший податок після 1-го липня 1969-го року, бо не можна буде допустити до того, щоб був завеликий дефіцит у федеральному бюджеті. В цьому фіскальному році дефіцит передбачається в сумі $3 більйонів, а у фінансовому році, що закінчився 30-го червня 1968, він становив $25.4 більйона.

В Ню Йорку відкрито найбільшу в світі мешканеву кооперативу

Ню Йорк. — В цьому місті 24-го листопада офіційно губернатор Нелсон А. Рокефеллер відкрив в присутності 5,000 осіб найбільшу в світі мешканеву кооперативу, в якій мають мешкати 15,382 родини. Будова цього „кооперативного міста' має коштувати $293.8 мільйона. В нових домах мають жити родини, які мають середні прибутки. Ця кооператива міститься в Бронксі при авеню Бейчестер і Барров. Покищо в цій кооперативі ніхто не мешкає, бо перші мешканці мають там замешкати 10-го грудня ц.р., зайнявши 24-'поверховий будинок при Бейчестер авеню. Власники окремих мешкань перші вплати склали вже три роки тому. Мешкання мають по три і півкімнати аж до шести кімнат. Віце-президент цього великого бизнесу Джордж Шехтер повідомив, що ним очолювана мешканева кооператива платитиме місту понад $7 мільйонів податків річно. Трикімнатне мешкання коштувати буде місячно по $84 доляри. Досі коло 15 відсотків мешканців становлять небілі родини. Сподіваються, що їх число збільшиться до 20-ох відсотків. Чотирикімнатне мешкання коштує місячно $115.25.

Українці Чикаґо відзначили урочистим бенкетом діямантовий ювілей „Свободи"

Чикаґо. — Неділя 24 листопада проходила в цій великій українській громаді під знаком влаштованого заходами Окружного Комітету Відділів УНСоюзу ювілейного бенкету з нагоди 75-ліття „Свободи" і 35-ліття „Українського Тижневика". Велику залю Феррара Менор при 5909 В. Норт Евню виповнило цього вечора 350 осіб — представників чикаґівських Відділів УНСоюзу, що їх є 34, багатьох місцевих установ й організацій, як також часописів і журналів, що виходять в цьому місті. Після проведення молитви парохом української католицької церкви св. Йосифа о. Йосифом Шарим, відкрив бенкет коротким і змістовим словом голова Окружного Комітету Іван Іванчук, передаючи дальший провід товстмайстрові проф. Миронові Куропасеві. Покликаний до слова ред. Б. Кравців виголосив доповідь про ролю „Свободи" в ставанні американської України і про її пов'язаність з починами і подвигами українців у Чикаґо такими, як збудування катедри св. о. Миколая, зорганізування української участи у Світовій Виставі 1933 року й іншими подіями в українському житті цього міста. З черги запрошений з Ню Йорку дир. Йосип Гіриак прочитав вірш Івана Франка „До Бразилії", підкреслюючи у вступі заслуги великої громади українських імігрантів - піонерів, які своїм потом і кров'ю тут будували українське життя, причиняючися видатно й до розвитку й росту „Свободи". Нав'язуючи до 75-ліття „Свободи" Йо

(Продовження на стор. 5-ій)

Франція переводить драстичні заходи задля рятування своєї валюти

Париж. — Французький президент Шарль де Ґолль відмовився виконати рекомендації конференції 10-ох міністрів фінансів і керівних фінансістів-економістів найзаможніших країн світу. Та 3-денна конференція скінчилася в минулу суботу, а після її закінчення міністер фінансів Західньої Німеччини, Франц Йозеф Штравс, заявив, що треба сподіватися девальвації французького франка на кругло 10%. Зате Західня Німеччина рішуче спротивилась натискові збоку Франції, щоб офіційно піднести вартість німецької марки й тим самим утруднити німецький експорт, отже зупинити проплив чужої валюти. Водночас, та конференція рішила дати позику Франції у висоті коло 2-ох більйонів дол. У тій позиції брали б участь також Міжнародний Монетарний Фонд і Банк для міжнародних розрахунків. Однак де Ґолль відмовився піти за тими суґестіями й перевів на тригодинній нараді свого уряду постанову про різкі внутрішньо-економічні заходи задля уздоровлення економіки Франції і скріплення довір'я до франка. Заморожено ціни і платні і зредуковано бюджетові видатки майже на половину з суми 11.69 більйонів фр. (2,300.-000.000 дол.) до 6.5 більйона франків (1,300.000,000 дол.), головно коштом видатків на військо, школи і нові промислові проєкти. Де Ґолль, який виголосив в цій справі в минулу неділю 25 ц. м. промову до народу через радіо-телевізію, всю вину за французькі економічні трудноці та упадок вартости валюти скинув на заворушення і страйки в травні й червні ц. р. і тому ще раз заповів, що уряд безпощадно здавлюватиме всякі дальші спроби заколочувати правопорядок в державі. Всі інші держави, що брали участь у конференції в Бонні, прийняли до відома заяву де Ґолля і обіцяли прихильну підтримку Франції при чому вони дадуть Франції обіцяну позику. Зокрема прихильну депешу вислав де Ґоллеві през. Линдон Джансон. В Британії канцлер скарбу Рой Дженкінс звітував про Боннську конференцію у палаті громад та зразу же повідомив про надзвичайні заходи британського уряду задля стабілізації економічних відносин.

Заповідають швидке відновлення нарад Паризької конференції про В'єтнам

Вашинґтон. — Секретар оборони Кларк Кліффорд висловив в минулу неділю 24-го листопада ц. р. у своєму радіо-телевізійному виступі переконання, що перерва в нарадах Паризької конференції про В'єтнам наближується до кінця та що однаково Південний, як Північний В'єтнам насправді рішені переговорювати про мирне закінчення війни. Щодо конфлікту між Вашинґтоном і Сайґоном внаслідку відмови південно- в'єтнамського уряду взяти участь в Паризькій конференції, то Кліффорд заявив, що існують „підбадьорливі познаки" щодо порозуміння в цій справі. Майже одночасно південно-в'єтнамський прем'єр Тран Ван Гуонґ заявив під час своєї пресової конференції в минулу суботу 23 ц. м., що уряд Південного В'єтнаму готов переговорювати з підпільно-революційним Фронтом Національного Визволення, в Сайґоні чи будь-де за кордоном, але тільки як з одною з опозиційних груп, а не рівнорядним контраґентом та підпільним урядом. Фронт — заявив названий діяч — може в кожному часі перетворитися на леґальну партію, якщо тільки відмовиться від комунізму й визнає обов'язуючу у Південному В'єтнамі конституцію. Тран Ван Гуонґ признав, що в переговорах між південно--в'єтнамським урядом та ЗСА дійшло вже до засадничого порозуміння щодо Паризької конференції, а тільки уточнюються ще деталі.

В Італії соціяліст може стати новим прем'єром

Рим. — В Італії продовжується криза уряду. Президент Джузеппе Сараґат просив 72-літнього голову нижчої палати парляменту, соціяліста Алессандро Пертіні перевірити можливості створення уряду, опертого на парляментарній більшості. Хоча італійські газети вважають, що це був тільки маніфестаційний примирливий супроти соціялістів жест Сараґата, який сам був членом Соціял-демократичної партії, та що насправді прем'єром стане знову член найбільшої партії Християнсько - демократичної, проте це вперше за всі післявоєнні роки соціяліст дістав формально доручення перевести інформаційні розмови про можливості скласти новий уряд. За останніми відомостями, новим італійським прем'єром стане, мабуть, секретар названої Християнсько-демократичної партії Маріяно Румор, який має опінію людини „партійної середини".

ФРАНКО-УКРАЇНСЬКА ДРУЖБА В МОНТРЕАЛІ

Як уже інформовано на сторінках „Свободи", в Монтреалі відбулась зустріч-ґутірка Французько-Українського Товариства, з численною участю членів і гостей та дуже успішним виступом оперового співака Андрія Добрянського. На фотознімці зліва стоять: директор Міністерства Іміґрації Рене Ґотьє, міністер фінансових і кооперативних інституцій Квебеку Ів Ґабіяс, голова Французько-Українського Т-ва Ярослав Пришляк, заступниця голови Марія Логуш, піяністка Люба Жук, соліст Андрій Добрянський.

У Бельгії відбувся 19-ий З'їзд СУМ

Брюссель. — 10 листопада відбувся в м. Лювені 19-й з черги З'їзд Спілки Української МоМлоді в Бельгії, з участю 20 делеґатів, переважно дружинників. Після вранішньої молитви з відповідною проповіддю та вибрання Президії, розпочалась ділова частина З'їзду, під керівництвом голови Центральної Управи СУМ мґр. Омеляна Коваля, який виголосив також довшу доповідь. По заслуханні звітів і дискусії над ними, уділено абсолютерію уступаючій Управі і відбулась церемонія передачі переходового прапора КУ СУМ, яким нагороджено Осередок ім. Митр. А. Шептицького в Шарлеруа та вирізнено Осередок ім. М. Павлушкова на Лімбуржчині. Крайову Управу вибрано з молодих сумівців, які вперше ввійшли до КУ, за винятком голови, якого перевибрано: голова — Г. Ощипко, заст. голови і референт юнацтва И. Рошка, секретар Марія Карпа, скарбник В. Зінько. Члени КУ: А. Гайдамаха, О. Братковський, М. Фединяк, Р. Ковальчук. Майже всі члени КУ це студенти; Контрольна Комісія: голова О. Коваль, члени — Т. Трубич і В. Талько, Товариський Суд: голова — д-р В. Попович, члени — Г. Ковтко і С. Бойко. З'їзд закінчено відспіванням „Ще не вмерла Україна". Після З'їзду відбулися вперше в Бельгії вишивані вечорниці.

На Пряшівщині створено Союз Молоді Карпат

Тижневик „Нове Життя", що виходить українською мовою в Чехо - Словаччині, повідомив у числі 50, датованому 2-м листопада ц. р., що на Пряшівщині створено Союз Молоді Карпат, СМК. Заходи для створення такого молодечого українського товариства робились ще й перед совєтською інвазією на ЧССР, під назвою СУМ: Союз Української Молоді. Тепер Союз Молоді Карпат, провадячи організаційну початкову працю, розпочав випуск власного інформаційного органу, як додатку до газети „Наше Життя". Перше число його, під назвою „ТОН — Орган СМК", вийшло з датою другого листопада. Інформацію про це подав тижневик „Новий Шлях" з 23-го листопада, що виходить у Вінніпеґу.

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНІМ СВІТІ

ДОКУМЕНТАЛЬНИЙ ФІЛЬМ ПРО КАРДИНАЛА ЙОСИФА В АРҐЕНТИНІ

Буенос Айрес. — 19 вересня відбулося пробне висвітлення 16 мм-го кольорового фільму з перших трьох днів перебування Верховного Архиєпископа в Арґентині. Фільм накрутила д-р Анна Тепун, відома з фільму про її подорож навколо світу. Д-р Анна Тепун накрутила сцени із зустрічі з Блаженнішим Кардиналом Йосифом Сліпим на летовищі Есейса (6 вересня), тріюмфальне прибуття до Української Католицької Катедри в Буенос Айресі, посвячення Катедри (7 вересня) і Архиєрейську Службу Божу (8 вересня). Звукозапис на магнетофонній стяжці з усіх головніших актів, зв'язаних з присутністю Кардинала Йосифа в Арґентині зробив інж. Т. С. Тепун. (ід) — За „Нашим Кличем" ч. 34/1968.

НАРАДА В НЮ ЙОРКУ

Загальна нарада організацій великого Ню Йорку, присвячена піддержці У. К. К. А., а саме зложенню національного датку за поточний рік, відбудеться в найближчу середу, 27-го листопада 1968 в Українськім Народнім Домі. На нараду запрошені представники українських установ усіх дільниць нюйоркської метрополії. Початок о год 6-тій вечором.

КОНФЕРЕНЦІЯ ОКРУЖНОЇ РАДИ СУА

Ню Йорк. — Дня 1-го грудня о годині 2-ій по полудні відбудеться Конференція організаційних референток нюйоркської Окружної Ради Союзу Українок Америки (17 Відділів), з рефератом п-ні І. Рожанковської. На конференції буде присутня голова Централі СУА п-ні С. Пушкар. Конференція відбудеться в приміщенні 64-го Від. СУА (УНДім, кімн. 31).

ПІОНЕР МИХАЙЛО НАПАДІЙ ПОЖЕРТВУВАВ 14.000 НА ГРОМАДСЬКІ ЦІЛІ

Вінніпеґ. — Український піонер, довголітній фармер в районі Брокстону в Канаді п. Михайло Нападій, якому тепер 80 років, передав королівський дар в сумі 14.000 долярів, призначивши 12.000 на культурну Шевченківську Фундацію, а 2.000 долярів на громадський фонд КУК. Михайло Нападій прибув з України до Канади в 1911 році, працював на ріллі, виявляючи завжди зацікавлення станом української культури й традицій у Канаді та громадськими проблемами українства у тій країні. Дотепер дар Михайла Нападія, як повідомлено з Народної Фундації ім. Т. Шевченка, є найвищою одноразовою пожертвою на українські цілі.

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25. Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Живе слово з України

Разом із низкою документів, праць і цілих збірників матеріялів, поширених в Україні і пересиланих звідти різними шляхами за кордон, передаються з рук до рук в Україні також і збірки „захалявної поезії". В основному це вірші, що їх пишуть сучасні молоді поети в Україні, але — не маючи можливости їх друкувати, читають їх у вужчому чи ширшому колі, і вже потому слухачі ці вірші переписують і подають далі. Дещо з тієї літератури попадає й до українців на еміґрації. Першою книжкою „захалявної поезії", що викликала широкий відгомін серед української спільноти у вільному світі, була видана 1965 року в Мюнхені збірка віршів померлого 1963 року молодого поета з Черкащини Василя Симоненка. Сьогодні на сторінках „Свободи" друкуємо нову оригінальну збірку віршів молодого поета з Чернігівщини Миколи Холодного.

Мотивами й сюжетами своєї поезії нагадує Микола Холодний у великій мірі творчість Василя Симоненка. Як і Симоненко, що писав і про дядька, який краде на колгоспному полі „свій урожай", і про тюремну браму, за якою „сотні літ наруги і тортури мертвих повертають у гробах", і про суд над новою думкою, торкається подібних „заборонених" тем і Микола Холодний. Чорною птахою зринає в нього спогад про 1933-ій — трагічний рік голоду в Україні, і про українську мову, загнану в підземелля, і про привидів, що стежать за громадянами в кожному місті, і про Україну, якій „Марксом зав'язують очі" і в якої „й половини уже не зосталося"... Проте, треба ствердити, що до такої сили вислову, як Симоненко у „Курдському братові", Микола Холодний ще не піднісся.

Теми й думки Василя Симоненка, Миколи Холодного та інших їхніх друзів — засуджених і незасуджених — це живі думки з України. Це те, чим живе сьогоднішнє молоде покоління, змагаючись за повну свободу мистецького вислову і творчости — таку свободу, як її мають поети й мистці в кожній країні західнього світу, а якої позбавлені тільки ті, що їм випало на долю жити в країнах совєтського „збудованого соціялізму".

Під червоною маскою

По Совєтському Союзу судорожними хвилями проходять нові й нові „святкування", з мітинґами, зборами, парадами на площах, так званими клятвами дітей-піонерів. Відзначають 51-шу річницю большевицької контрреволюції, святкують мало вагідний з наукової точки зору новий лет космонавта Берегового, святкують 25-ту річницю „визволення" Києва, центр якого зірвали самі ж большевики; б'ють у пропаґандивні барабани навіть з тієї нагоди, що у Вінницькій області вже зібрано... урожай буряків. При тому преса постійно твердить, як ось у передовій „До комунізму" в московських „Известиях" з 6 листопада, що мовляв, „усе прогресивне людство відзначає 51-шу річницю Великого Октября в обставинах зміцнювання сил соціялізму і поразки сил імперіялізму". „Известия", вихвалюючи імперський устрій СССР та комуністичну партію, дійшли до відвертого оправдування сталінщини: „Без розгрому опортунізму новий суспільний устрій не зміг би утвердитись у такому короткому періоді часу". Іншими словами, „високогуманний комунізм" для свого утвердження вимагає крови й жертв мільйонів людей. Але й це оправдують московсько - большевицькі ідеологи.

Яка головна причина безконечних святкувань, роздавання орденів, встановлювання пам'ятних плит і пам'ятників, постанов про нові нагрудні значки і медалі?

Якщо режим не має чого дати населенню своєї країни, тоді він змушений вдаватися до обіцянок „раю", що прийде на землю враз із комунізмом, і переконувати своїх підданих, що, мовляв, „усе прогресивне людство святкує Октябрь". Москва використовує всі такі й подібні святкування, як батіг для того, щоб підганяти працюючі маси. Про самий же комунізм годі знайти в совєтських виданнях якесь докладне вияснення. Навіть самі московські ідеологи не уявляють, що буде в тому „царстві комунізму". Та для Москви це й не грає ролі, бо комунізм — це лише червона маска для продовження життя врятованої Леніном Російської імперії, що тепер зветься Совєтським Союзом.

СЛЬОЗИ КРОКОДИЛА

Мюнхен. — Для закордонної пропаґанди видається в Москві при газеті профспілок „Труд" тижневик „Новое Время" мовами англійською, французькою, німецькою, еспанською, польською і чеською. Як і вся преса під комуністичним режимом, „Новое Время" — це нудна лектура. Тільки „собача повинність" примушує читати цю макулатуру, бо треба ж хоч між рядками знайти факти, які закривають комуністичні писаки великих слів великою силою.

Думається, коли б громадяни СССР мусіли читати тільки партійну пресу, а нічого іншого б не було, то, мабуть, відвикли б читати взагалі і стали б жертвами „рецидиву неграмотности", як було з українськими дітьми в російських школах за царського режиму.

Байдужим оком кинув я на число 40-ве тижневика „Новое Время" з 4 жовтня ц. р. На обгортці заголовки статтей: „Свобода преси для кого", „Шлях Гвінеї", „Вибори в Америці" — вже напевно знаю, що буде в тих статтях. Далі — несподівано: „Доля національностей у Китаї".

Взявся до читання статті і не міг відірватися. Зворушила мене стаття до глибини душі: яка ж то ганебна політика в Китаї під владою Мао! Систематична китаїзація некитайських народів, що їх автор статті з вірменським прізвищем Тер-Григор'ян начислює до 50 мільйонів.

Китайські великодержавні шовіністи не шанують національно - політичних та культурних прав не - китайських народів у своїй імперії, а тому, — пише Тер - Григор'ян, — національна проблема в комуністичному Китаї „не ближча до розв'язання, ніж була в часи китайських царів".

Ні автономії, ні суверенности, ні назви „республіки" не дає Мао не - китайським провінціям своєї великодержави. Це не то, що в СССР, де Україна й Білорусь навіть в Об'єднаних Націях мають своїх „суверенних" представників... Ця кривда не-китайських „націоналів" обурює Тер-Григор'яна. Він на прикладі китайського великодержавного шовінізму цитує слова китайських „червоногвардійців" з їх пропаґанди: вони обвинувачують монгольських комуністів у Китаї за „буржуазну, ревізіоністичну національну політику".

Тер - Григор'ян, очевидно, зовсім не чув, що вже довгі десятки років Москва киває громи і блискавки на „буржуазний націоналізм" неросійських народів в СССР. Китайські комуністи, — пише Тер - Григор'ян, — обвинувачують не - китайських комуністів за те, що обороняють права своїх мов, культур, звичаїв, — словом, не хочуть „зливатися" з великим „старшим братом" — китайцями.

Тер - Григор'ян виступає в обороні не - китайських підданих Мао Тсе-тунга, проти китайського великодержавного шовінізму, хоч знає добре, що під владою Москви — „од молдаванина до фіна" всі народи, згідно з програмою компартії, засуджені на повільну денаціоналізацію. Він бідкається над недолею не - китайських „націоналів", що живуть у районних автономіях: „Райони національної автономії — це невіддільні частини Китайської Народньої Республіки. Тут, як бачимо, нема й сліду самовизначення".

Наскільки ліберальніша конституція СССР! В ній стоїть, як бик, параграф про право народів на відокремлення. Тільки що ніхто не хоче відділятися від Москви, бо в СССР „веселе і щасливе життя". А хто писне про право на відокремлення, того „старший брат" пошле туди, де козам роги правлять. Не дозволить навіть арештованому „націоналові" відсиджувати кару в своїй „суверенній" республіці!

Тер - Григор'ян пише, що закони в державі Мао дозволяють карати не - китайців за „кожне виявлення національних почувань". Само собою, кожний мусить знати, що в політиці московських держиморд цього „не буває": Москва навіть чехів і румунів обвинувачує в „буржуазному націоналізмі", бо вони хочуть іти своїм шляхом, незалежно від команди Брежнєва.

Тер - Григор'ян пише, що в національних районах владу мають китайські комуністи. Урядова мова в цих районах китайська. Місцеві мови допускаються тільки в нижчих клясах шкіл. Цю політику автор статті називає „великокитайським шовінізмом".

Тер - Григор'ян обурений цим і висловлює свою прихильність до народів, гноблених китайськими шовіністами! Аджеж цинізм китайських великодержавних шовіністів дійшов до того, що вони переслідують „природній спротив малих народів примусовій китаїзації" і називають цей спротив „місцевим націоналізмом"... Очевидячки, такого гноблення в СССР немає, але чомусь китайці навіть термін „місцевий націоналізм" позичили із словника КПСС.

Поневолення Тибету і Монголії, знущання китайців над завойованою людністю Тер - Григор'ян описує яскравими барвами, і здається, „мов би я читаю історію України" (Т. Шевченко):

„Орди червоногвардійців осквернили в Тибеті храми, руйнували монастирі, били тибетців — членів уряду. У внутрішній Монголії почалося нищення національних кадрів... Монгольську інтеліґенцію в Пейпінгу оголошено виразницею „ідей національного сепаратизму". В Сіндзяні емісари Мао руйнували мечеті, стріляли на демонстрантів, створили десятки концентраційних таборів".

„Пейпінські шовіністи, — пише Григор'ян, — з якоюсь садистською лютою задають малим народам удар за ударом".

Читач мусить повірити, що таких ударів проти неросійських народів в СССР не було і немає.

Тер Григор'ян згадує надруковану 1964 року в китайському журналі „Гунці" статтю, в якій писано, що завдання національної політики китайських комуністів „це повна ліквідація національних ознак і особливостей. Газета „Сіндзян Бао" твердить, що асиміляція — це „марксистська і комуністична асиміляція, неминуча тенденція розвитку суспільства".

Добре пишуть „оборонці прав поневолених народів" у Москві. Але тер - Григор'яни не пам'ятають поґроми КПСС, не згадують теорії Леніна про „злиття мов і націй" в комуністичному суспільстві, замовчують те, що робить уряд СССР з „осчасливленими народами" Російської імперії. **П. А.**

З української преси

„НАЦІОНАЛІЗМ, СВОБОДА І СФЕРИ ВПЛИВІВ"

В останній із циклу статтей під цим заголовком в „Українському Слові", Париж, з 13 жовтня ц. р., читаємо:

„Націоналізм, у відміну до комунізму, не є штучно накиненою ідеологією. Нація — це велика родина, а національне почуття має всі познаки родинного почуття. Націоналізм — це конкретний вияв національного почуття й природнє змагання задержати й навіть розвинути творчу енергію своєї нації. Нація і націоналізм, як суверенний вияв нації, як змагання до національної свободи, в тому й пошанування національної свободи інших, є розмірно новим явищем і майбутній розвиток організації людських спільнот мусить числитися з цим надзвичайно важливим чинником... Цю правду знає Москва, і тому „деклямує" вона про „національні визвольні війни" всім і вся, тому обіцяє своїм „союзним республікам" право сецесії, тому проповідує „рівність, респект до суверенности й національної незалежности" і тому, зо страху перед немосковським націоналізмом, переводить аґресії проти „братніх народів".

„СТРАХ ПЕРЕД УКРАЇНСЬКИМ РОЗУМОМ"

Ф. Коваль у статті на цю тему в „Українській Думці" (Лондон) з 10 жовтня ц. р. пише:

„Методи й середники боротьби змінюються. Перед 20 роками УПА боролася зі зброєю в руках. Сьогодні молода генерація в Україні вибрала іншу зброю. Ми є свідками першого випадку в історії українсько - московських взаємин, коли боротьба стероризованої України перейшла в площину фехтування розумом.... Та москалі не погодилися на виміну думок з нашими молодими культурними діячами, а загадживання цієї справи доручили своїм найбільшим простакам, що тримають у руках службу безпеки. Вправді, це й не залагоджування, бо всіх, які домагалися обміну думок із державою, потрактовано, як ворохобників і ворогів держави. Але що це за держава, що її репрезентує простак...?"

„ПІД ВРАЖЕННЯМ КОНГРЕСУ УКРАЇНЦІВ КАНАДИ"

„Вільний Світ", американське видання „Канадійського Фармера", Вінніпеґ, з 21 жовтня ц. р. подає коментар про недавній Конгрес Українців Канади:

„Відбутий на переломі минулого тижня 3-денний IX Конгрес Українців Канади може стати переломом у житті цієї „організації організацій", як також в житті всієї української зорганізованої спільноти в Канаді. Цей Конгрес перший раз в історії став місцем першого „зудару" молодої генерації з старшою, у висліді чого т. зв. процес відмолоджування Комітету Українців Канади має свій дійсний історичний початок..."

„У ПІВВІКУ ПЕРШОГО ЛИСТОПАДА"

„Новий Шлях", Вінніпеґ, з 2 листопада стверджує в статті з приводу роковин Листопадового Чину:

„... У Канаді найкраще вшануємо 1-ий Листопада і всіх, які віддали своє життя за Україну, коли зберігатимемо наших дітей при українстві. У півсторіччя 1-го Листопада і 75-річчя нашого поселення нашим завданням вже не корчувати ліси чи прокладати дороги, чи вирощувати найкращу породу вівса, а перестати воювати між собою (політично, релігійно, тощо), а одними устами ширити правду про Україну, допомагати нашим братам і сестрам морально й матеріяльно визволитися з ярма..."

ЗРАЗКИ „ГРАМОТНОСТИ"

Київський журнал „Перець" у ч. 10 з 1968 року навів деякі приклади „грамотности", цитуючи їх із місцевих документів. З цих прикладів видно „благодатний" вплив російської мови — вислід русифікаційної політики в Україні: „Обявленіє, продасця Коза, і копичка сіна, є гарбичку; і кабан піторагодовалий — Ціна по соглашенію у нєво. Ще й radio ца є, кому нада. Обращіця по адресу — Вул. остроського д. 12. (дома буваю опосле роботи)". (Селище Пантелеймонівка Донецької області). „Рішенням правління колгоспу, колгоспницю Іванову Ганну Петрівну оштрафувати на п'ять трудоднів за те, що на протязі текучого року вона не виробила ні одного трудодня". (З протоколу). ... „Справи у бригаді ідуть добре, но є ще кілька п'яниць, з якими неможно нічого вдіяти. Я вже з ними проводив виробничу нараду, але вічого не допомогло". (З доповідної записки). Новоушицький район, Хмельницької області. „У нас погано занедбана справа з озеленениям улиць і колгоспного подвір'я". (З виступу голови сільради).

НА МЕДИЧНІ ТЕМИ

Редагує: Д-р Михайло Данилюк

СОЦІОМЕДИЧНІ ПРОБЛЕМИ У СТАРШИХ ЛЮДЕЙ

Кращий стандарт життя, великий поступ у медичних науках і вищий щабель свідомости щодо конечности дбати про власне здоров'я — все це фактори, які піднесли пересічний вік людини до майже 75 років. У цивілізованих країнах число людей віком понад 65 років щораз збільшується, а в зв'язку з тим постає ряд проблем як медичних, так і соціологічних. Справа забезпечення старших віком осіб нормальними умовинами життя стає щораз гострішою.

На жаль, розв'язка соціяльних і медичних питань у цій ділянці не йде вперві. Медицина раніше й основніше відгукнулася на цю потребу, і нині вже маємо нову ділянку медицини — геронтологію, яка займається виключно питанням здоров'я та лікування старих людей. У західньому світі вже існують об'єднання геронтологів, видаються журнали в цій ділянці, організуються студійні центри для вивчення питань піклування здоров'ям старших і продукуються спеціяльні фармацевтичні препарати.

Ці дві проблеми — соціяльна і медична — тісно між собою пов'язані, якщо йдеться про збереження доброго здоров'я та забезпечення нормальної старости. Справа не тільки в повному шлунку, яка в наших обставинах не зв'язана з якимись труднощами, а в цілому ряді факторів, з яких складається нормальне життя пенсіонера, його фізичне і духове здоров'я. І тут найкращі шпиталі та медикаменти не допоможуть, якщо ряд інших справ, пов'язаних із старінням, не вирішено.

Проблема старіння це часто річ умовна. Процес старіння може прискорюватись і може сповільнюватись і в сприятливих умовинах тривати довгу й теплу осінь людського життя.

Людина — це соціяльна істота, вона нормально розвивається, дозріває і старіється лише серед відповідного оточення. Найліпше, коли вона доживає свої роки зі своєю родиною, в своєму оточенні. Але часи родинних домів минаються, модернізоване життя розділяє дітей від батьків, іноді розкидає їх на сотні й тисячі миль. Старша людина залишається сама, і її єдиною опорою стає оточення. Така ж доля й тих, що родини взагалі не мали. Віддепаруйте старшу людину від оточення, створіть їй найкращі умовини прожитку, а вона все одно нидітиме, постаріється скорше умово і духово.

Недавно в журналі „Геронтолог" автор статті, базованої на дослідах, проведених у філядельфійському центрі геронтології, підкреслював факт, що старші люди у далеко більшій мірі стають залежними від оточення, як люди в силі віку. Процес духового старіння повільніший у гуртожитках пенсіонерів, як серед тих пенсіонерів, які проживають в окремих мешканнях. Старші люди покладаються на близьке сусідство, а в ньому затримують гострість думки, зацікавлення, активність, і серед них спостерігається менше проявів невроз, сенільности, подразнення чи духового пригнічення. Особливу залежність від оточення проявляють люди з гіршим здоров'ям, люди без рідних та близьких приятелів, не одружені, а також особи не американського роду. Емігранти різних національностей особливо потребують безпосереднього сусідства.

Подібну студію недавно опубліковано в журналі „Геріятрика", що виходить в Англії. Автор цієї студії твердить, що краще пристосовуються до нових обставин пенсіонери, приміщені у великих будинках, аніж ті, що живуть поодинці серед незнайомого оточення. Серед цих останніх виникає більше медичних проблем, і в деяких випадках для них треба було зорганізувати навіть клінічні одиниці.

Медична література і лікарський досвід стверджують, що найскоріше старіються люди відрізані від оточення, які не мають ніяких зацікавлень і не беруть участи в товариському житті. Не краще з тими людьми, які приміщені в піклувальному домі не із-за хвороби, а просто для прожитку: в тих обставинах вони, будучи зданими на правила і заряджування цього дому, припиняють свою практиковану довгими роками діяльність, втрачають ініціятиву та зацікавлення. Найкраще тримаються ті старші особи, які, живучи серед свого оточення, залишають за собою індивідуальну ініціятиву, мають лише частинну допомогу в обслузі. Сюди, очевидно, не включаються тих людей, що проживають при родинах, бо це інша категорія.

Порушили ми цю проблему тому, що назріває вона і серед української громади. Маємо щораз більше людей старших віком, але, як скрізь, так і в нас, лікарі не розв'яжуть їх медичних проблем, якщо не розв'язані проблеми соціяльного та побутового порядку. Уже деякий час пишеться про потребу домів для наших старших людей. Дещо, може, в цій справі робиться. Але цього рішуче мало. Є причини побоюватись, що темп розвитку нових стандартів життя може перегнати темп реалізації наших плянів, і наші численні старші люди залишаться на долю припадкових обставин.

Українська зорганізована спільнота щось таки винна своєму старшому поколінню. Цієї справи, як сказано, не розв'язати рецептом лікаря. Тут потрібно громадської допомоги.

СВОБОДА ЦІНИ НЕ МАЄ

Ярослав Гайвас

(3)

Була вона ясна, прозора, ласкава. А вісті... власне такі, яких роками чекали ми. Польська преса аж переливалася злобою. Права, ліва і та, посередині. Всі в унісон: Закарпаттю не бути вільним! Задавити його в зародку, заки розгориться звідтіль велика пожежа! Не тратити ні дня, ні години й не жалувати жертв! — шипіли сторінки газет, а за ними повторяла польська суспільність.

Дві течії, дві стихії — українська, що прагнула трохи сонця, вільного повітря та шматка рідної землі, і польська, що хотіла наживатися, пишатися чужим коштом. До зударів мусіло прийти.

Не знати, де вперше зродилася ця думка: чи в робітничій організації „Сила", чи в ремісничій „Зоря", чи в якомусь верстаті, а може на сходинах якоїсь юнацької групи, або в студентській харчівні: „Ходім під Юр! Збираймося під Юром!"

„Збираємося під Юром!" — переходило з уст до уст, з верстату до верстату, перелітало крізь крамниці, приватні мешкання, вливало школи, набирало організаційних форм у студентській харчівні. І заки крайовий провідник Кіл, він же Лев Ребет, успів через своїх найближчих співробітників з'ясувати, звідки вийшла та ініціятива, схвалити її, висунути рішення і розділити завдання, містом уже заволоділа спільна мова, збірне рішення: „Ідемо під Юр!"

Здавалося, що нас небагато у Львові, а оце, як почали стягати в означений час з усіх-усюд, вийшли сотні тисячі. Що за розмаїтість людей: перекрій українського Львова, представники всіх верств, і серед них багато таких, що говорили мало, тільки в крайній потребі, щоб не виявити свого незнання української мови. Всіх їх пригнало сюди одно бажання: стати в лаву разом з іншими й показати, що ми є, що ми є сила. І десь серед цієї маси миттю знайшлися провідники. Не ті, що ми їх бачили формально на зборах і нарадах, не ті, що про них писали газети, а ті, що ставали на чоло походу, виступали рішуче першими, йшли нестримно вперед і поривали за собою інших.

Площа перед Юром шумить. Людська маса розбилась на гурти й групи, що хвилюються й дебатують. Тут і там вискакують промовці. В коротких словах, вигуках стала ясно ціль усіх: Закарпаття не дамо!

— Закарпаття не дамо! — зашуміли всі стоголосом.

— Маршуємо в місто! Вперед — на мадярський консулят!

Стали ясно ціль і напрямок. Лава за лавою спливають зі Святоюрської гори і попри парк прямують у місто, туди, де мадярський консулят. Міцні стопи відбивають рішучий і рівний такт на бруці, а зі сотень грудей вирається: „Закарпаття не дамо! Закарпаття не дамо!"

Ще заки маршуючі колони осягнули будинок університету, появилися відділи поліції. Тяжко узброєні, в шоломах, лиця налиті потом і гнівом, ненависть. В руках поліції міцно стиснені приклади гвинтівок, і її щораз більше. Спішним кроком, а то й бігом, вилюваються вони з бічних вулиць, а за ними цокочуть кінські копита кіннотчиків. З другого боку засідають теж між дерева парку, що називався тоді Єзуїтським городом.

Наперед вирвався якийсь старшина. Скрипучим, схвильованим голосом закричав:

— Розійдись, бо стріляємо!..

Перші лави демонстрантів зупинилися. Хвиля нерішучости, збентеженого спокою, коли було чути віддихи найближчих сусідів. І нагло, без будь-чийого наказу, зі сотень грудей:

— Вперед! Вперед!

Першим кинувся вперед молодий і кволий ремісник, чи не Протань його прізвище. За ним редактор робітничих видань, мулярський помічник і організатор „Сили", Юлько Петречко, низький, кріпкий з широким лицем монгола. А з ним ціла група його друзів одним скоком покрила відстань між першою лінією демонстрантів і стіною поліції. Поліція розскочилися на боки. Тут же за групою Петречка рвалися студенти з Миколою Матвійчуком на чолі, а поруч них „личаківська бриґада" зі своїми „прапороносцями" Льоськом Сторожуком і Федьом Перуном. Та поліцисти вже прийшли до себе. Їхні старшини гістерично викрикували:

— Нашпуд! Бій!..

Стріляти не могли, бо їхні перші лави змішалися з демонстрантами. Частина демонстрантів натискала на передні лави, а інші кинулися на обхід поліційних застав, що були в Єзуїтському городі. В повітрі мішалися оклики „вперед" з поліційним „бій", і від глухих ударів згиналися тіла.

Високий, двометровий, з коротким волоссям, з усміхом невинної дитини, що провадив його ціле життя аж до воєцької смерти в УПА, Федь Перун загнався в групу поліцаїв, що наступали на нього з усіх боків. А він, великий і дужий, син малоземельного селянина з яворівських пісків, що гартував своє тіло голодом, холодом і щоденними кільканадцятикілометровими маршами зі села Черниляна до гімназії в Яворові і назад, розкидав їх, як снопи. Обдерта сорочка, лице залляте кров'ю, не падає, не подається.

(Далі буде)

ІЗ СУЧАСНОЇ ПОЕЗІЇ В УКРАЇНІ

ВІРШІ МИКОЛИ ХОЛОДНОГО

Народжений 1940-го року в селі Карильське на Чернігівщині, Микола Холодний вчився в Київському Державному Університеті, але був виключений з 4-го курсу філологічного факультету за виступ у літературній дискусії над романом Арсена Іщука „Вербівчани". З того часу працював то сторожем у радгоспі, то доглядачем на свинофермі, то методистом при районовому будинку культури на Кіровоградщині, то лектором російської мови по селах. В міжчасі закінчив заочний відділ Одеського Університету (дипломова праця „Зів'яле листя" Івана Франка"). Навчаючись в Київському Університеті, почав друкувати в 1962-63 рр. свої вірші в журналах „Жовтень" і „Дніпро" й очолював якийсь час університетську літературну студію „Січ" (після І. Драча та Валерія Шевчука). Приготовану до друку 1963 року збірку поезій М. Холодного „Друге пришестя" знято згодом з видавничого пляну. Виступав також із статтями „Мощі чи живе тіло поезії" в „Радянській культурі" 27 вересня 1964 р., „Про душу в пісні та про пісню в душі" в журналі „Ранок", но. 7, 1965 р. Друкував свої вірші також у варшавському „Українському календарі" на 1966 рік і в пряшівські „Дуклі", но. 6, за 1967 рік. Нижче подаємо вибір друкованих й недрукованих поширених в Україні віршів М. Холодного.

Більшість із вміщених тут віршів були виголошувані поетом прилюдно, у вужчому чи ширшому колі. Записані слухачами, вони переписуються, передаються далі з рук до рук і тому ж їх текст може й не завжди згідний з авторською редакцією.

Виступає Микола Холодний завжди під власним прізвищем і його ж прізвищем підписані рукописні і машинописні збірки його віршів. Тому й називаємо його як автора друкованих нижче віршів.

ЧУМАЦЬКОГО ВОЗА

Чумацького воза вкрали у мене поети,
могилу Шевченка обернули на стійло стада.
Мощі свої розсилаю на аукціон у газету
я останній поет у тобі, степова Елладо.

Вибач мені, що народився від тебе
після того, як ти умерла.
Вибач мені, що я всюди шукаю твої сліди
у льоху в Суботові,
в який ти себе заперла.
Над трупом своїм зійди!

ПОСТАНОВИ ПАРТІЙНІ...

Постанови партійні читатиму,
через рік все прочитане виблюю.
А тим часом хтось реготатиме,
твого тіла вивчаючи біблію.

Я відріжу одну собі ногу,
зекономити на чоботі щоб,
і подамся у тир, їйбогу,
щоб цілили мені в лоб.

І не ти поцілуєш мене,
а гарячая куля в уста.
Не заплачуть стрілецькі знамена,
хтось на дрова спиляє хреста.

БАЛЯДА ПРО ЧОРНУ ПТАХУ

Клав трупи на вози.
Тридцять третій рочок.
Хоч бери та гризи
комсомольський значок.

Жінка кинула чоловіка
і торби на горба.
Подаруй їй, Владико,
колосочка з герба.

Чоловік збожеволів
і пожежу вчинив;
до собачої будки
він дітей зачинив.

А за числами числа.
Аж це полудня 'дного
чорна птаха повисла
над обійстям в нього.

Людським голосом запитала:
— Ви живі тут? —
Куля в відповідь засвистала.
Впала птаха.

На попелище рушницю
опустив чоловік.
Він застрелену птицю
до дітей приволік.

Наказав їм її зварити.
На вечерю закликав пів села.
А на ранок узнали діти,
що то мати їхня була.

НА СМЕРТЬ В. СОСЮРИ

Поети вмирають в душі,
а потім в лікарні вмирають.
Спочатку ховають вірші,
а потім поетів ховають.

Поету копають яму;
коли, — знає тільки він сам;
в поезії білі плями,
ще більше на серці плям.

Неначе потрапив не в свій город —
нервово повітря ковта.
Поете, не той тепер Миргород,
Хорол річка не та.

Поетів вивчають діти
і слідчі десь цілу ніч;
поетам купують квіти
(померлим, відома річ!).

На цвинтар за місто як сніг
вивозять на третій швидкості.
Глузують із друзів їх,
немов зі сторічної рідкості.

І ті щось під носом мимрять,
кого так діймають турботи:
Як вимруть поети, завтра
не стане для них роботи.

Прощаючись, кривлять рота
оті, в кого руки нечисті.
Прощання це теж робота,
бо кожен бач хоче їсти.

Зпід криги прощатись несила,
дніпровські затоплені плавні;
і сняться поетам в могилах
північні льоди недавні.

На Байкових зимних східах
падають сльози удавані.
І сняться поетам в могилах
північні сніги недавні.

Білі ведмеді. Ватра.
Землицьких кісток опилки.
Зникнуть поети завтра,
залишаться члени Спілки.

І хто нас з-під криг тоді визволить?
І хто нас запалить? Хто?
Он знову на третій швидкості
помчало когось авто.

ПЕРЕД АВТОПОРТРЕТОМ СЕРГІЯ ПАРАДЖАНОВА

Ваш будинок у Києві гора Арарат,
і що ночі на ній серця вашого ватра палає,
і ви сидите біля неї одинокий Хаджі-Мурат,
і очікуєте на того, хто погубити вас має.

Коло вас лежать сотні різнокаліберних мін,
що ними ви фільми свої замінуєте,
а за плечима димить
Київське радіо гумористичний камін,
І тому ви більше Вірменське шануєте.*)

Перед вашим вікном кінь мій стає на коліна.
Перед вашим вікном я хотів би
соняшником зацвісти.
З вашого вікна видно,
як під Уманню опускається домовина.
І мені б до підвіконня бодай дорости.

Можемо без води, але не без вас.
І немає вам звідси дверей.
Україна це теж Кавказ,
і ви на ній — Прометей.

ВІН ІДЕ СТЕПОМ...

Він іде степом і відчуває,
як хтось йому цілить у спину.
Він повертається — нікого нема.

Він далі іде і відчуває,
як хтось йому цілить у спину.
Знов озирається — нікого нема.

Він далі іде і відчуває,
як хтось йому цілить у спину.
Він повертає в зворотний бік.
І все ж відчуває,
як хтось йому цілить у спину.

НА ВОДІ МАЛЮЮ...

На воді малюю твій портрет.
Налетіла хвиля — збила.
У тобі життя мого секрет,
хоч і для багатьох ти і немила.

На воді малюю твій портрет.
Без кінця із хмар хатину вершим.
На воді малюю твій портрет,
не останній, певно, і не перший.

МОВА

Ти для мене — розбиті ночви,
що й спалити їх не жаль;
Білодідові в тебе очі,
зуби Алли Коваль.

Над тобою крук чорний кряче.
Круки вчасно усі нагороджені.
А в тобі в гуртожитку неначе
поселились скопці пророчені.

Вигляда закордонним гостем
у столиці туземець Петро
і спішить заховатись в метро;
це немов би чекаєш когось ти.

Усе так добре, мовби до ювілею:
і нема тебе й ніби є.
І не знаю, защо, мамо, під землею
ви проводите життя своє.

БІЛИЙ СВІТ ДО СЕРЦЯ...

Білий світ до серця не присмлю,
наче ніч, нетлінний і свавільний,
по землі ходжу, шукаю землю.
Очі кажуть: „Божевільний!"

Навкруги побоїще без трупів,
з головою все й без голови.
Зносять сучі спіймане докупи
сукою ошукані леви.

СВИНАР

(Триптих)

I. СВИНІ СЕРЕД СВИНЕЙ

В свиней колективі до ночі
виховують свині.
І бачу на власні очі,
що серед свиней є свині.

II. У ВСЯКОГО СВОЯ ДОЛЯ

Той претендує на світ,
той на пів світа лишень;
той претендує пить
замість води жень-шень.
Той претендує людей всіх
обернути на роботи.
Не претендує свинар більш,
ніж на гумові чоботи.

III. . . . .

Знаю, у Києві, друзі,
метрам ламають роги,
а графомани Музі
миють даремно ноги
Я ж тут, де дні мої тліють,
свиням читаю поезії.
Свині їх не розуміють,
мов би я десь з Полінезії,
люблять поверхню рити,
а не копнути вглиб;
їм аби повне корито
і доброго хряка коли б.
Вилий помиї з порогу:
будуть сім день лизати;
їм даючи дорогу,
мушу „Добридень!" казати.
Та прозвучала від мене
свиням небажана нота:
я бач подав ідею
вивести їх з болота.
Підстелиш солому,
будуть в багно топтати;
щоб їх зрозуміти,
самому треба свинею стати.

СЬОГОДНІ У ЦЕРКВІ КОНІ...

Сьогодні у церкві коні
ночують і воду п'ють;
сьогодні новим іконам
прочани поклони б'ють.

Сьогодні ґвалтують рації
про мера шлункові болі.
сьогодні зникає нація —
а світ очманів на футболі.

Сьогодні комусь на згадку
подарували літак.
Сьогодні у полі дядько
гнилий підобрав буряк.

Сьогодні жива колекція
найбільша по той бік ґрат...
Сьогодні в клюбі лекція
„Людина людині брат."

СУТЕНІЄ В ДУШІ...

Сутеніє в душі сутеніє.
Солов'ї відлетіли з душі.
Тільки вітер один сатаніє,
наче звір на холоднім коні.

Сутеніє в душі, сутеніє.
А душа — як село край дороги.
Обігрійся, напийсь... і піди.
Пролазено дубові пороги
потечуть невдячні сліди.

Бо душа, як село край дороги.
Чи таку її бачили ви коли:
В свої двері не втопить ніж,
бо навколо — хоч око ти виколи —
кулаком поганяє кулак...
Сутеніє в душі...

ПРИВИД

В добу, коли ракетні саністи
на Марсі мешканців збудили,
хто б міг повірить, щоб у місті
за кимось привидя ходили!

— В радянськім місті? Дивна річ!
Про це не може й мови бути.
Воно то так... Та третю ніч
спокійно як мені заснути?

Де не поїдь, де не піди, —
де не ступи у місті вільному,
він вирина мов із води
знайомий привид у цивільному...

Ба, скрізь нові життєві форми,
що й він, мабуть, мав службу нести,
в колгоспі привид цей три норми
за день давав би, слово честі.

Відсвітить сонце — чорним вороном, —
на землю вечір упаде.
Поснуть собаки злі наморено.
... А він іде, а він іде...

А я радію, ніс утерши
позолотілою рукою,
що у житті моєму перший
його повів я за собою.

ЯКЩО МОЇ ЗУБИ...

Якщо мої зуби пророками вибиті
становлять фундамент для дачі дантисту,
якщо я до себе нашіптую, нібито
удруге з'явлюсь поколінь через двісті,
якщо котеня кругозору відвертого
втікає від зграї досвідчених псів,
якщо на майдані розстрілюють мертвого,
щоб він до живих у тролейбус не сів, —
то щастям були б нам ці речі негожі,
як щастям є сифіліс хворим на рак.
Якби не тонкі щастетворці захожі,
які ощасливлюють так нас і сяк.
Твої їм, Вкраїно, не снилися сльози —
вугілля, ковбаси й пшениця їм снилася,
вони відібрали Тебе при дорозі,
а Ти, як і завжди, до себе спізнилася.
Вони Тобі Марксом зав'язують очі —
Тебе й половини уже не зосталося,
а Ти їх питаєш, чи добре їм спалося?
Ти чуєш? Ще трохи — і хіба лиш для пензлів
Тебе десь згадають, як Дівку Мілоську.
До рук Твоїх жовклих крізь тисячу цензорів
хлюпне відро мого сивого мозку.

*) Вірменське радіо в щоденній мові в УССР („Ґоворит Радіо — Ереван ...").

КНИЖКИ Й АВТОРИ

Ліричні новелі

Перша збірка новель Люби Коленської „Самотність" — дуже оригінальна: і психологічними ескізами, і багатою, гаразд опрацьованою ритмікою мови, з вишуканими візерунками стилю — як буває в добрій орнаментальній прозі.

В першій новелі (назву її взято для збірки) знаходимо глибокий аналітичний етюд душевного життя осамітненої особистости нашого віку. Тут і сама символіка одинокости людської проведена через низки побутових подробиць дня і ночі.

Герой розповіді має родичів. але в дійсності вони йому далекі; розбивають щедрий враженнями романтичний світ природи — єдиної розрадниці, що скарбує для нього зміст.

Відчуженість означена, наприклад, в такій холодній згадці: „Записана вона мені рідною сестрою".

Якісь могутності, дужчі за людей, заводять їх в самотність, що відчувається болючо. Але таки в самій одинокості — більший зміст, ніж в нещирому товаристві

В розповідному стилі можна помітити подібність до маніри малярства пізніх імпресіоністів, майстрів побутово-психологічного напрямку.

В розгортанні с ю ж е т у скрізь тверда і непоспішлива розміреність, хоч і з нервовою гостротою виразів, а також — широкий ритм опису, повного, навіть іноді надто перевантаженого окрасами: слід би скоротити.

Весь психологічний рисунок, в орнаментованій розповіді, має в центрі т. м. „об'єктивний кристал", де відображуються і додатнє і від'ємне.

Для портретів тло становить сам сміливо окреслений час, коли силою закономірности постійно відбуваються взаємні відштовхи: це доба розмикання живих міжлюдських взаємин і пора занепаду громадського спілкування, — замість нього встановлюється о ф і ц і й н а суспільність.

Іноді в розповіді згромаджуються гіперболи для трагічного враження. Подекуди були би кращими спокійніші описи, навіть з „грубішими" красками: в барокковому зборі лексики і кольориту.

„Ромени": гарна новеля в імпресіоністичній структурі, з кількома п л я н а м и, що частково напливають один на один; але скрізь витримано єдність настрою: з постійними повівами смутку.

Життьова драма розгортається на кількох кругах в чудовому чергуванні етюдів, оправлених розкішними описами саду, потоку, квіток.

Від події відгомони проходять в складній акордності, без спрощення, всі — в шляхетному с т р о ї оповідного компонування, з витонченими характеристиками о с і б різного віку.

Тут, як і по всіх новелях, поетична концепція проведена переважно через метафори, з яких декотрі широко розгорнуті, — і через окрасні епітети. Приклади: „буря важкими кроками пробіглася по садах"; „кидали іржаві тіні тюльпани", „думки Аннині ламалися с у х и м и гілками", „навшпиньках підкралася осінь"; на морі — „срібно-смарагдові гребені"; „очі — терпкі чорні ягоди"; небо дивилося „щирими бузковими очима"; воно „торкнулося мене рум'яною щокою"; „дерев'яний п о г л я д вартових"; „на руки фіолетними смугами протікає ніч"; „фіялкова синь".

Новеля „Не вірю" — ніби поема горя материнського, що для нього немає втішення. Скрізь високий ліричний ритм і мелодійний порядок кожного речення. Ніби від Стефаника: спадщина „бетговенізму" в новелістичній прозі.

А одночасно також якась, ніби Метерлінківська, задума в крузі життя, оточеному схованими символами. І — чудова ритміка в самому синтаксичному ладі описів. Проза тут має глибинний лірико-філософський „підтекст": через весь мистецький нарис про два серця, що відсвічуються одне в одному — материнське і дочернє, в небагатій зовнішніми подіями, але трагічній смузі життя.

Там мати і її світ, і доня з власними стежками, що поривається до гурту дітей свого віку, хоч і ворожих до неї.

Вся драма — в тиші хати: прекрасної, але чужої, де дозволено жити, поки вернуться господарі.

Розв'язкою настає рішучий крок матері: вона випускає доню, як в'язня. І паралель до цього — птах сидів в клітці; його годує доня, бачачи його повільну загибіль в неволі.

Для новелі „Я і мій в'язень" прибрано щось від ладу Шопенових сонат; тут — витончена романтичність музичного пропливання складних вражень, при найпильнішому слухові до прекрасних вібрацій кожного вибраного тону. Сердечність без сантиментальности: сильна чуттєвість і незвичайна увага до рисунку фрази в її мелодиці і в її ритмічній хвилі: це підносить л і т е р а т у р н у працю авторки до високого рівня української прози. Цікава казка про двох нарцисів: доброго і злого, і про смиренну фіялку.

„Бунт" — проникливо психологічна студія, вбрана в одежу новелі; чи новелістична студія одного прояву в характері молодої дівчини. Весь епізод з багатства її душевних станів строго дисципліновано при всьому веденні оповідних ниток. Як на кроснах: із широким ритмічним рухом, з орієнтальною щедротою фігурних зворотів, місцями надмірною.

Гарно задумано і проведено всі лінії розвитку в сюжеті: з символічними рівнобіжностями до явищ душевного життя. В символічному „кристалі" висвітлена своя „правда" неправого бунту і —заспокоєння. Але тут надто обважнено розповідь романтичною оздобою.

Оригінальна фабула в новелі „Із записок сіроперого": очима птахів оглянути жорстокі драми людей — в сірій щоденності, супроти якої визначається вищість птахів.

Збірка новель Люби Коленської має органічну мистецьку концепцію з проникливими філософськими думками, відкритими в елегійній прозі з глибокою задумою і сміливою метафорою. Найщиріший ліризм в описі міжлюдських відносин прибрано в імпресіоністичний с т р і й розповідної маніри, при багатстві психологічних рис, в особливому, ніби музичному ключі новелістичної мови.

Взірцеву, з найстрогішого мистецького погляду, обкладинку до книжки склав П. Холодний.

В. Барка

Секретаріят СКВУ в справі Двомісячника дитячої книжки

Вінніпеґ. — Секретаріят СКВУ видав у листопаді ц. р. наступне звернення у справі української дитячої книжки: „Національна культура — це основа існування кожного народу. Друковане слово, книжка і преса, є беззаперечно основними чинниками так розвитку самої культури, як і збереження національної ідентичности. Українська дитяча преса і література являються важливими засобами у збереженні національного обличчя нашого молодого покоління. Тому закликаємо українських батьків та всі українські громадські установи піддержати посилену акцію Об'єднання Працівників Дитячої Літератури в часі Двомісячника Української Дитячої Книжки у місяцях листопаді-грудні 1968 р.": за Президію Секретаріяту СКВУ — Микола Плав'юк — генеральний секретар, і за Президію Світової Координаційної Виховно - Освітної Ради — д-р Б. Н. Білаш, голова.

ВІСТІ НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА ІМ. ШЕВЧЕНКА В ЗДА

(Загальна діяльність в сезоні 1967/68)

У звітовому періоді відбулися 4 пленарні засідання Управи та 5 засідань Президії НТШ, на яких вирішено справи підготови до відзначення століття Товариства, справи зв'язані з влаштуванням Світового Конгресу Української Вільної Науки, публікації нових видань Н. Т. Ш., прийняття нових членів й інше.

Світовий Конгрес Української Вільної Науки

З нагоди Світового Конгресу Вільних Українців влаштовано з ініціятиви Н. Т. Ш. й з участю 13 наукових, педагогічних та професійних установ і організацій Австралії, Европи, Канади і ЗСА: в днях 14—15 листопада 1967 р. — Світовий Конгрес Української Вільної Науки в Ню Йорку. В програмі Конгресу відбулися два пленуми, на тему „Революція та її підсумки в Україні" з 7 доповідями та на тему „Завдання української науки у вільному світі" з 7 доповідями. Крім того виголошено доповіді на таких Комісіях: Філологічній (12 доповідей), Історичній (11 доп.), Філософічно - Педагогічній (4 доповіді), Комісії Регіональних Дослідів і Публікацій (4 доповіді), Бібліографічній і Бібліотечній (4 доп.), Правничій і Економічній (8 доп.), Медично - Лікарській (11 доп.), Біологічній (6 доп.), Математично - Фізичній і Комісії Технологічної Хемії (6 доп.), Комісії Технічних Наук і Хемії Харчових Продуктів (7 доповідей). Деякі доповіді були прочитані. Організаційний Комітет СКУВ-Науки складався з таких осіб: проф. д-р Р. Смаль-Стоцький, проф. д-р М. Зайцев, проф. д-р Є. Вертипорох. Технічну підготову Конгресу перевів інж. Р. Кобринський. В цілості виголошено чи прочитано 87 доповідей.

Інші наукові конференції і доповіді

Загальні конференції: Щорічна Шевченківська Наукова Конференція 9 березня 1968 з доповідями проф. д-ра В. Лева, проф. д-ра П. Ковалева і проф. д-ра Г. Лужницького.

Філологічна Секція влаштувала 2-го грудня 1967 доповідь проф. д-ра В. Янева, 23 березня 1968 відзначила 30-ліття смерти акад. С. Смаль - Стоцького (доповідали проф. д-р В. Лев, проф. д-р П. Ковалів і проф. д-р Р. Смаль - Стоцький), 27 квітня 1968 відзначила 50-ліття смерти І. Нечуя - Левицького (доповідали проф. д-р В. Лев, ред. В. Верган, проф. П. Савчук), 18 травня 1968 відзначено 80-ліття смерти Ю. Федьковича з доповідями о. О. Івашка, д-ра І. Новосівського, д-ра О. Соколишина і проф. П. Савчука, 19 жовтня 1968 відзначено 70-ліття проф. д-ра П. Ковалева, на конференції доповідали професор д-р В. Лев, проф. д-р Р. Смаль - Стоцький, проф. В. Чапленко і о. І. Ткачук.

Мовознавча Комісія влаштувала доповіді проф. В. Чапленка (13 січня і 6 квітня 1968), проф. д-ра Ковалева (24 лютого і 5 жовтня 1968) та мгр. А. Фесенка (дня 1 червня 1968 р.).

Комісія Регіональних Дослідів і Публікацій: влаштувала наукову конференцію, на якій доповідали проф. д-р В. Лев, ред. І. Дурбак, проф. Л. Шанковський і проф. В. Мацьків.

Український Військово-Історичний Інститут відзначив двома конференціями 50-річчя відновлення Збройних Сил України; 25 листопада 1967 з доповіддю проф. М. Заклинського і 16 березня 1968 р. з доповіддю д-ра С. Ріпецького.

Осередок НТШ у Вашингтоні

15 грудня 1967 відбулися II-гі Загальні Збори Осередку, на яких вибрано нову Управу, з уваги на виїзд проф. д-ра П. Ковалева до Ню Йорку. До нової Управи ввійшли: проф. д-р Ю. Старосольський — голова, о. проф. д-р М. Войнар, заст. голови, д-р П. Оришкевич — секретар, д-р І. Калиневич — скарбник, о. ректор проф. д-р В. Макух — контрольор.

У звітовому періоді відбувся вечір 6 жовтня 1967, на якому члени Осередку попрощали проф. д-ра П. Ковалева з нагоди його виїзду з Вашингтону. 15 лютого 1968 відбулася доповідь д-ра Я. Шав'яка, 9 березня 1968 — Шевченківська (спільно з УВАН) Наукова Конференція з доповіддю проф. д-ра Р. Смаль - Стоцького і 6 квітня 1968 — доповідь д-ра І. Калиневича.

Видавнича діяльність НТШ

У звітовому періоді опубліковано такі видання: Збірник п. н. „І. Франко част. І. (Записки НТШ т. 183), М. Стахова „Україна і Росія" (Бібл. Укр. т. 23), М. Яремка „Галичина" (Бібл. Укр. т. 18), п. М. Богачевської — Хом'як „Весна народу" (Бібл. Укр. т. 25), М. Остап'яка „Синтеза наукової праці проф. В. Бриґідера" (Пейперс ч. 25), проф. д-ра К. Кисілевського „Говорові особливості Шашкевичевої мови" (Пейперс ч. 26), Б. Гординського „Вплив терпенів на холелітіязу" (Пейперс ч. 27), Б. Лепкого „Казка мого життя" (Укр. Бібл. т. 9), В. Грабця „З бувальщини Нового Села" (Укр. Архів т. 18).

В друку находяться такі видання: Записки НТШ т. 177 з. 37 працями, Збірник „Іван Франко" част. II, Р. Смаль - Стоцького „Українська мова в Совєтській Україні", Збірник Філологічної Секції т. 34 з працями з ділянки мовознавства і літератури, М. Стахова „Третя Совєтська Республіка в Україні (Бібл. Укр. т. 26), І. Новосівського „Буковинські українці і їх самовизвачення 1918 р." (Бібл. Укр. т. 27), С. Парфанович „Книжка про звірів" (Укр. Бібл. т. 10), о. М. Кравчука „Слово о Полку Ігореві (Укр. Бібл. т. 11), Збірник „Бережанська Земля" (Укр. Архів т. 19.

В приготуванні до друку є нові видання для відзначення століття НТШ, а саме: наукові Збірники ІФСекції і МПЛСекції, Історія НТШ, Збірник на пошану М. Грушевського, Збірник доповідей СКНауки, Збірник „Теребовельська Земля" і інші.

Членство НТШ

У звітовому періоді іменовано таких дійсних членів: Мат. Прир. Лік. Секції — д-ра Михайла Диміцького, Філядельфія, Па., д-ра Михайла Кашу, Таллагассі, Флорида, д-ра Олега Кононенка, Ню Маркет, Н. Дж., д-р Богдана Роздільського, Саскатун, д-ра Святослава Трофіменка, Вилмінґтон, Дел.

Прийнято таких нових звичайних членів: д-ра Тараса Антоновича, Клівленд, Огайо, мгра Грогора Славуту, Парма, Огайо, д-ра Дмитра Павлишина, Клівленд, Огайо, мгр Григора Славугуча, Чіві Чейс, Мд., мгра М. Шпитка, Ричмонд Гилл, Н. И., о. Ореста Іванюка, Ричмонд Гилл, Н. И., проф. д-ра Василя Орелецького, д-ра Володимира Боднара, Клівленд, Огайо, д-ра Ореста Мирона Рижія, Клівленд, Огайо, проф. Романа Чубатого, Ню Йорк, Н. И., п. Лідію Вовк, Монтгомері, Ала., Михайла Демянчука, Моріставн, Н. Дж., Володимира Феданкова, Бінґгемптон, Н. И., архітекта Надію Вовка-Камерона, Монтгомері, Ала., Степана Кікту, Клівленд, Огайо.

Перенісся з Канадійського НТШ проф. д-р Дмитро Штогрин, Чемпейн, Ілл.

Фінансові справи

Розуміючи вагу праці Н. Т. Ш., зокрема нашої видавничої діяльности, наше свідоме громадянство щедро відгукнулося і морально та матеріяльно піддержує цю найстаршу наукову установу. У звітовому періоді надіслали свої дари:

15,000 дол. інж. І. Романюк, створюючи фундацію на видання праць з історії української національної революції, 2,000 дол. — І. і К. Кальмук, на видання англійської історії України. 1,800 дол. — І. Лобай, на вище подану ціль. 1,015 дол. — І. Гной, як вище. 1,500 дол.: Український Народний Союз. 1,000 дол. — І. Кравчук, на видання англ. історії України. 1,000 дол. — д-р С. Парфанович. 1,000 дол. — Н. Н., на видання англ. історії України. 800 дол. — д-р Р. Смик, на видання творів Б. Лепкого. 600 дол. — проф. д-р С. Кулик. 500 дол. — Л. Тягнибік, на видання англ. історії України. 400 дол. — В. П. Кучкуда, як вище. 350 дол. — П. Матлай. 260 дол. — д-р К. Кебало. 250 дол. — Н. Н., Ню Йорк. По 200 дол. зложили: І. Холоденко, д-р С. Войтович, д-р Б. Кіналь, д-р Д. Фаріон, сл. п. Д. Кузьмин. В. Дроботий. 180 дол. — В. Грабець. По 150 дол. зложили: Г. Гайовий, д-р Б. Филипчак, Банк Самопомочі Клівленд, В. Пруц, д-р М. Слиш-Фішер. 130 дол. — А. Бук. По 100 дол. зложили: А. Криницький, М. Іваницький, д-р П. Демус, д-р Р. Лисяк, д-р Б. Гарбовський, д-р В. Лотоцький, М. Грушка, Відділ Об'єднаного Комітету (дир. І. Снігурович), д-р Л. Серединська. д-р І. Карапінка, д-р Г. Карапінка, І. Барабаш, І. Манацький. 90 дол. — сл. п. Б. Загайкевич. По 80 дол. зложили: Укр. Центральний Комітет Елизабет, видавництво „Свобода". 75 дол. В. Кордупель. 70 дол. — д-р Т. Решетило. По 50 дол. зложили: д-р Я. Рожанковський, д-р Н. Гнатчук, д-р Н. Дражньовський, д-р С. Тимків, Р. Граб, Р. Карбівник, І. Залізняк, проф. д-р В. Богун - Чудинів, д-р Б. Гординський, д-р І. Панчук, сл. п. д-р В. Врецьона, проф. д-р Р. Осінчук, д-р Н. Гайворонська, д-р Р. Олесницький, д-р Я. Восвідка, Р. Кузів, радна м. Дітройту п. М. Век, Я. Лубчак, проф. В. Мацьків, І. Барабаш, З. Юрків, Відділ УККА Лорейн, Центральний Комітет Маямі, Флоріда.

Всім ВШ. ПП. Жертводавцям Управа НТШ складає найщирішу подяку. Листу дальших пожертв подамо в наступних Вістях НТШ, як також дарів для бібліотеки і архіву НТШ.

Світлій пам'яті Ярослава Ґеруса

Мистці теж підпадають законам природи і вмирають, але їхні твори завжди живуть в історії культурного світу й народів. В якій силі мистець виявив свою духову силу й талант, в такій мірі він житиме в людській пам'яті.

Такі думки прийшли мені до голови, коли, я зустрівся і відпровадив на вічний спочинок мистця друкованого слова Славка Ґеруса. Відійшов він від нас передчасно, але не залишив життя свого безплідним, бо не був звичайним споживачем насущного хліба, а був мистцем слова, письменником.

Ярослав Ґерус народився в Станиславові 28-го лютого 1910 року, де закінчив народню школу й гімназію. Вищі студії він продовжував в Познані у високій торговельній школі, де вперше блиснув своїм талантом і здивував чужинців професорів.

Славко Ґерус виготовив свою дипломову працю під наголовком „Монографія про місто Делятин". Цю річ він написав з таким хистом і талантом, що польське товариство „Пшияцюл Гуцульщизни" призначило йому стипендію на продовження студій і дослідів з тої матерії по музеях і покрило всі кошти, зв'язані з його поїздкою до Варшави і побутом там. Ця праця не появилася друком, бо настала друга світова війна.

Та це був його перший щасливий початок. Закінчивши студії в Познані, Славко, Ґерус переїхав до Делятина і там поселився, щоб бути ближче гуцулів, якими він цікавився. В 1934 році Славко Ґерус одружився з Марійкою Колянковською з Делятина. Перед самою війною Славко Ґерус учителював в Торговельній Школі в Станиславові і був книговодом Українського Міського Театру. В грудні 1945 р. еміґрував до Відня з родиною. До ЗСА прибув з Австрії в 1952 р. і поселився в Юніон, Н. Дж. В останніх часах працював в „Гонбаш Компані", де його й застала смерть. Помер Ярослав Ґерус в Юніоні 25 липня 1968 р., залишивши дружину Марійку, сина Ігоря з дружиною і малого внука Олександра.

На цьому мала б закінчитися згадка про нього, якщо б Ярослав Ґерус не залишив по собі й свою духову спадщину. Хоч не багато знали про нього, як автора, та це вже не його вина, бо і він упав жертвою незавидної долі українського письменника. Бо що може бути гіршого для автора, як не дочекатися появи своїх творів друком. Нещасливий випадок його зустрічі з нефортунним видавцем розвіяли всі його надії. Згаданий видавець взяв від автора гроші і манускрипт, зобов'язався їх видати, але авторові довелося чекати даремно тринадцять років і не дочекатися.

Незавидна доля української книжки не лише в Україні, але і на еміґрації. Несолідні видавці, не оплачувані автори все те припиняє нормальну продукцію книжки і кидає колоди під ноги нашим письменникам. Не мав він щастя побачити свою книжку, а його продукція, як автора, могла бути більша, якби не фатальний видавець.

Ярослав Ґерус поміщував свої речі в різних еміґраційних журналах і часописах: „Київ", „Овид", „Мій Світ", „Свобода". На літературне поле виступив Ґерус може трохи пізно, але вже як зрілий письменник. Він започаткував свій літературний процес повістю з гуцульського життя „Папороть". Вийшла окремою книжкою його новеля „Ольга". Писав він на різні теми, з котрих найбільш замітним був цикл його статей про комунізм, які він виготовив для „Голосу Америки", за які автор отримав повне признання, а „Голос Америки" передав їх на радієві хвилі.

Із замітніших оповідань, які появилися в українських журналах, були: „Маратонський біг", „Снайпер", „Писанка", „Ясьо", „Бавер'Вом", „Вікна", „Оля", „Розкішний кіт", „Дзвін" і інші. В більшості його твори залишилися в манускриптах, котрими заопікувалася його дружина Марійка і зберігає їх на краші часи.

Дружина покійного автора думає над цим, щоб видати посмертну збірку. Це те найкраще, що можна зробити українському авторові після його фізичної смерти. Славко Ґерус заслужив собі на добру згадку між нами, і тільки цим можемо надолужити українському авторові, якого використовує несовісний видавець. Віримо, що дружина автора дотримає свого слова, і ми побачимо його речі в книжці. Віримо й сподіваємося, що поможуть в цьому ділі його численні приятелі й друзі.

М. П.

КРИТИКУЮТЬ „КІНОСТУДІЇ В УКРАЇНІ І „МОДЕРНІЗМ"

„Радянська Україна" з 16 листопада, домагаючись від діячів кіна краще „виявляти інтернаціональну суть української соціялістичної культури", писала: „На кіностудіях УССР ще продовжують виходити слабкі в ідейно - художньому відношенні фільми. Серед майстрів екрану трапляються випадки некритичного сприймання буржуазного модерного кіно. Тим часом активність наших ідеологічних противників, їх намагання охопити своєю антикомуністичною кінопродукцією якомога більше людей набувають дедалі витонченішого і підступнішого характеру. Кіно зараз береться на озброєння імперіялістами як один з найуніверсальніших і найдійовіших видів ідеологічної зброї. Модернізм — це не буденна течія, а широкий і агресивний напрям у сучасній буржуазній культурі." Газета домагається нових фільмів про Леніна.

СОКІЛЬСЬКІ ВІСТІ

Літом минулого року появилося у щоденнику „Свобода" звернення останнього голови „Сокола Батька" інж. М. Хроновята до всіх бувших побратимів і посестер - соколів, що живуть у вільному світі, помогти зібрати матеріяли і світлини з праці сокільської організації та їх відповідно зредаґувати в пропам'ятну книгу або у формі гарного ілюстрованого альбому. А в найгіршому разі принаймні зібрати ці матеріяли в одному з українських музеїв. Там майбутній історик, що писатиме історію українського народу на західньоукраїнських землях, матиме зібрані матеріяли, з яких зможе насвітлити вклад праці Сокола Батька з його всіми філіями та місцевими гніздами в національно - громадське життя, а зокрема в поширення фізичної культури (руханки і спорту) серед широких мас українського народу на західніх землях України впродовж свого майже 50-літнього існування до вибуху другої світової війни.

Щоб не тратити дорогого часу поки відгукнуться всі соколи і зорганізується відповідний комітет і редакційна колеґія, пропаґандивна і фінансова комісії, що всеціло займуться виконанням цього пляну, побратим інж. Хроновят подав мою адресу, на яку просить присилати всі матеріяли, світлини і грошові пожертви.

Згідно з дорученням я зобов'язаний, час від часу на сторінках преси інформувати наше громадянство і всіх бувших соколів, як проходить збірка матеріялів, світлин та пожертв на видавничий фонд пропам'ятної книги. І це я сьогодні роблю на сторінках нашого найстаршого щоденника, який постійно піддержує всі дії нашого багатогранного життя у всіх його ділянках.

Мої звідомлення будуть появлятися під наголовком „Сокільські вісті" до часу зорганізування окремого комітету, що перейме від мене мої обов'язки. Будемо дуже вдячні українській пресі, коли вона реферуватиме наші сокільські вісті для своїх членів.

На звернення голови побр. інж. Хроновята відгукнулася вже певна кількість б. соколів і сокілок, пересилаючи на мою адресу відповідні інформації, матеріяли, світлини і пожертви. І так: поб. Михайло Войтович з Ютики переслав багато світлин зі своєї приватної збірки з життя стрийського сокола. Більшість з них віддзеркалюють працю відомої стрийської сокільської оркестри, що існували в двох видах, смичкової і духової. Між цими знимками є сокільська емблема, сокіл в однострої, вправи соколів і сокілок стрийських гнізд, фота оркестри з посвячення інструментів, світлини з дириґентом проф. В. Биловим і проф. В. Козаком з різних її виступів. Є дуже цінна оригінальна світлина злучених хорів Стрийщини та сокільської окрестри, що виступали в Стрию на святі Хрищення України.

Інж. Зенон Яворський зголосив, що має у себе цінні і рідкісні матеріяли до використання. Д-р Богдан Тарновецький з Торонта, бувший начальник сокола в Кутах постарається написати про сокіл в Кутах і подбає про кілька світлин з цього осередку. Перешле також і свій даток на фонд альманаху. Д-р Ю. Срібний передав коротенький огляд Сокола в Надвірній. Д-р Юліян Рабій, один з членів основників Сокола в Самборі 1912-14 і основник Сокола в 1928 р., в цьому місті; він був довгі роки його головою і начальником Округи Самбір, має спомини зі сокільського життя округи і понад 40 світлин. Юрій Гарасимів з Едмонтону прислав цікавий опис з діяльности і виступів стрийських атлетів братів Гарасимових і інших змагунів. Цей допис редакція видавництва „Квітучі береги" частинно використала. Мастикаш, б. нач. Сокола у Раві Руській подав інформації про Сокіл, переслав статут Т-ва, сокільську виказку, світлину сокільського хору з Петелича та світлину повітового здвигу у Раві Руській і 20 долярів на фонд.

Над збиранням сокільських матеріялів і світлин інтенсивно працюють б. посестра проф. Навроцька зі своїм мужем майором Ю. Навроцьким у Вінніпегу. Вони переслали цінну світлину з побуту проф. І. Боберського у Львові з повоєнних часів та інші матеріяли з рефератами проф. С. Гайдучка з дописом про зеленосвяточну штафету з Маківки на Янівський цвинтар. У побратима інж. Хроновята заховався приватний альбом, який передасть до використання редакційній колеґії. На видавничий фонд зложив 10 долярів. Збирає матеріяли також побратим майор М. Петруняк з Шикаго. З його села походив один з голов Сокола Батька дир. М. Заячківський. Про діяльність повітового Сокола в Далині, що його очолював бл. п. д-р Олекса Дереш, переслав допис побр. Вол. Андрушко з Чикаго. Швагер бл. п. Михайла Тріля п. Роман Дацко, повідомив мене, що передав до музею в Дітройті дбайливо збережений вартісний архів Михайла Тріля по його смерті з праці „Сокола Батька". В ньому є зібраних понад 200 світлин з усіми поясненнями, датами і прізвищами. Цей архів має вже основні матеріяли до опрацювання пропам'ятної книги. Архів є доступний до користання. Від себе п. Р. Дацко перешле і свій даток на цю пам'яткову ціль.

Під кінець червня ц. р. побр. інж. Хроновят переслав 80 фот, що їх одержав від посестри Ліни Савяк-Кришталької в Торонті в часі великої зустрічі Верховного Архиєпископа Кардинала Кир Йосифа з українською спільнотою. В цьому великому числі світлин є світлини з сокільських popisів і здвигів 1932 р., 1936 р. на площі „Сокола Батька", вправи сокілок і соколів (вільноручні) вправи на приладах 1938 р., з лещетарських змагань 1935 р., з водних прогулянок, сокільських курсів і з товариського життя та фото могили побратима В. Савяка в Німеччині. Зі світлинами одержав я і цікаву статтю з тижневика „Нашої Мети", що її написав в 1959 р. бл. п. бувший містоголова „Сокола Батька" інж. Андрій Палій п. н.: „Чи польський уряд вивласнив 1939 р. майдан „Сокола Батька".

Проф. Р. Кухар з Кенсас зголосився дати свою поміч при редаґуванні матеріялів. І я мав нагоду стрічатися з багатьма соколами і сокілками і обговорювати з ними наші справи. Про них напишу другим разом, як одержу обіцяні матеріяли.

Для складання пожертв на фонд видання альманаху я відчинив окреме конто „Сокола Батька" в нашій касі „Самопоміч" в Чикаго, де є вже зложені датки жертводавців на дю ціль. Повна адреса і число касової книжки: „Сокіл Батько" (Адам Антонович) Selfreliance Federal Credit Union, 2351 W. Chicago Ave., Chicago, Ill. 60622, число книжечки 6303.

Це є менш більш повний звіт з моєї праці. Додам, що на кожного листа наших соколів я старався відписати і подякувати за надіслані матеріяли. Всі вони є зложені в окремих течках. Від себе хочу висказати кілька думок, щоб заактивізувати всіх бувших соколів і сокілок до співпраці над виданням цього ілюстрованого збірника.

Перш за все нам треба перевести докладну поіменну статистику всіх бувших побратимів і посестер соколів, що живуть у вільному світі, списки яких повинні увійти до цього видання. Думаю, що всі бувші активні соколи і сокілки включаться чинно в дю велику почесну роботу і внесуть свою пайку праці і гроша, як це робили на рідних землях для розбудови своєї сокільської організації. Всі ми повинні залишити спільну пам'ятку, - книгу, що пригадувала б нам наші молоді літа та залишилася присмним споминон спільного переживання на ідейній і жертвенній, повній посвяти праці у нашій сокільській організації з наших виступів в місцевих, повітових та окружних і краєвих здвигах і з нашої активної участи в громадській і національній та політичній ділянці на рідних землях.

Найкраще було б зорганізованим способом в усіх осередках українського поселення провести спільно акцію збірки гроша, матеріялів та світлин. Тому у всіх тих осередках самочинно повинні зорганізуватися наші представництва з охочих до співпраці людей і помогти зробити на місцях списки бувших членів сокільської організації та помогти опрацювати матеріяли тим членам, що самі не мають часу або не є в спромозі їх опрацювати і переслати. Їхнім завданням було б заохотити на місцях всіх наших бувших членів передати і записки і світлини, які в них знаходяться з праці їхніх сокільських клітин і подбати про зібрання фондів. Також нехай і кожний з членів напише кілька слів про свою працю в соколі і перешле нам зі своєю адресою і датком.

Наша пропам'ятна книга має бути пам'яткою з нашої сокільської праці не тільки для нас самих, але і для наших дітей і для історії. Вона має бути гідною пам'яткою великої сокільської організації до кінця наступного року в 75-річчя заснування нашої сокільської організації. Думаю, що Вас побратими і посестри багато заохочувати на добре діло не треба, тому самі голосіться до праці, бо це є наш почесний обов'язок. Уладжуймо сокільські зустрічі в кожній українській громаді для обговорення всіх порушених нами справ. Пропонуйте поодиноким членам покрити кошти одної кліші фота, яке даного члена найбільше цікавить та уладжуйте вечірки, з яких дохід призначіть на видання нашої пропам'ятної книги.

Прошу бути вибачливим до мене, коли не одержите на час відповіді, бо мої шкільні і громадські обов'язки часто переростають мої фізичні сили і спроможності дати скору відповідь. За інформаціями звертатися на адресу: 2102 W. Chicago Ave., Chicago, Ill. 60622.

Пересилайте також і ваші ідеї та пляни якнайкраще виконати це наше завдання.

Адам Антонович

Український Студентський Клюб у Торонті при праці

Торонто. — Близько 150 студентів при Торонтонському університеті зареєструвались як члени Українського Студентського Клюбу, що його тепер очолює енерґійний керівник Олег Валер. УСКлюб організував зустріч з автором книжки про русифікацію України І. Коляскою, на якій було близько 500 осіб і про яку писала університетська газета „Верситі". У жовтні члени УСКлюбу брали участь у Конгресі КУК у Вінніпезі, де, між ін., спільно з іншими студентами і громадянами, запротестували проти виконання в концертовій частині виключно англійського репертуару. Під час Конгресу студенти організували обмін думок на тему „Українець-канадієць у новій федерації". Для включення студентства в сферу української, а не англійської, культури Управа УСКлюбу організовує мистецькі конкурси серед студентів, заохочуючи таким чином молодь творити нові мистецькі вартості. В тижневику „Наша Мета" з 9 листопада член Українського Студентського Клюбу студентка Х. Томків писала на адресу діячів старшого покоління і провідників інших товариств та організацій: „Багато керівників в українській громаді є настільки зайняті стараннями, щоби вдержати існування своєї партії чи організації, що нераз гублятьcя і забувають про нашу спільну потребу — потребу з'єднатися і масово, организовано стреміти до прогресивного здійснення української цілі. Ми — студенти готові працювати, але ми хочемо бачити теж вислід наших спроб".

Успіх молодого науковця

„Ютика Обзервер Диспеч" із п'ятниці, 1-го листопада повідомив, що Ярослав Ликтей одержав ступінь маґістра в Сиракюзькому Університеті.

Ярослав Ликтей

Ликтей, ветеран американської Армії, здобув ступінь бакалавра (англійська мова й література) в Ютицькому Коледжі Сиракюзького Університету в 1957 році. Закінчивши 30 вищестудійних годин з англійської літератури, він одержав стипендію Нюйоркського стейту на студії славістики, які він успішно закінчив ступнем маґістра.

В Ютицькому Коледжі Ликтей належав до кількох клюбів і організацій, і за наполегливу працю в них одержав признання і нагороду Карла Шурц, медалю Студентського Сенату, золоту, срібну і бронзову медалі студентського бюра доповідачів, а в останньому році своїх студій він став директором цього бюра. Він заохотив інших українців, щоб належали до цього бюра та виголошували промови і про Україну. В 1955 р. він був висланий як амбасадор доброї волі до Югославії і по дорозі відвідав Голляндію, Австрію й Німеччину.

Ликтей навчає англійської й російської мови на останніх роках середньої школи в Ню Йорк Мілсі, Н. И. Десять літ він був дорадником шкільної газети і альбому-річника (Ірбук), та був дорадником драматичного гуртка. Він навчав реторики, гуманістичних наук та англійської літератури на літніх курсах середньої школи в Ютиці, і був інструктором вечірніх курсів в Ютицькому Коледжі. Викладав українську, польську і російську мову для дорослих. Він також навчав кожної суботи української мови в українській школі при церкві св. Володимира Великого в Ютиці.

Ликтей одружений із Євгенією Політило, і вони обидвоє зі своїми дочками Катрусею і Христею та сином Михасем належать до УНС.

Вчителі і селяни самі відкрили Музей байкаря Леоніда Глібова

Київ. — Власними грошима, працею і витратою часу вшанували вчителі місцевої інтеліґенції та селяни Чорного Острова на Хмельниччині найвидатнішого українського байкаря і поета для дітей Леоніда Глібова: у зв'язку з 75-річчям з дня смерти Леоніда Глібова вони створили й уже відкрили в листопаді Глібівський Музей. У Чорному Острові в 50-их роках минулого віку Л. Глібов написав чимало творів, розпочав там педагогічну діяльність. Музей і відкрито в будинку, в якому вчителював поет. На прохання ентузіястів доброї справи відгукнулись окремі письменники, співпрацівники музеїв та громадяни, які мали рідкісні видання творів Л. Глібова, переклади на інші мови тощо. На необхідність створити такий музей наполягав ще перед другою світовою війною Максим Рильський на з'їзді письменників у Києві.

Маямі, Фла.
ВІДЗНАЧЕННЯ 50-ЛІТТЯ ЛИСТОПАДОВОГО ЧИНУ

10. листопада, о 7 год. вечора українська громада під проводом Центрального Комітету Українських Організацій відзначила 50-ліття проголошення самостійности Західньо - Української Республіки. Свято було попереджене Богослуженнями в Українській Католицькій і Українській Православній Церквах. Свято отворив і ним проводив голова Укр. Центрального Комітету п. Степан Ковальчук. Прапори винесли на сцену учасники Визвольних Змагань.

Пані Ольга Шейфер виконала американський гимн. Вступне слово виголосив старшина УСС-ів п. Василь Подубинський, який привітав присутніх о. доктора Олексея з Української Католицької Церкви та о. архімандрита Магаляса з Української Православної Церкви й святочну громаду від місцевих комбатантів з нагоди 50-літнього Ювілею Листопадового Зриву. Промовець апелював до молоді, щоб продовжувала боротьбу за Незалежну Україну.

Голова Укр. Центр. Комітету п. Степан Ковальчук говорив про національно - визвольну боротьбу в Україні, представив учасників і творців відзначуваних історичних подій, колишніх старшин і вояків УСС та УГА і УНР, яких удекоровано китицями червоної калини. Пан Петро Тибор прочитав вірш О. Олеся „Українське військо мов з могили встало..." Маленька школярка Ганя Максимович гарно продеклямувала вірш „Листопад". Реферат, присвячений 50-літтю Листопадового Зриву, прочитав старшина УГА п. Василь Каліцінський.

Наступною точкою програми був виступ танцюристів з групи танцюристів при Укр. Амер. Клюбі, якою проводить п. Тарас Максимович. Виступали Тарас Годівський, Девид Волонік і Михайло Дмитрів, які гарно виконали „Танець з шаблями". Відома співачка пані Ольга Шейфер з чуттям проспівала три пісні. Її нагородили оплесками, а комітет квітами. Акомпаніювала пані Кук. 19-літній студент Коледжу Дейвід Волонік прочитав реферат про „Листопадовий Зрив" по англійськи, бо на залі було багато молоді, яка не розуміє добре по-українськи.

Учні з Укр. школи при Укр. Кат. Церкві виконали збірну деклямацію „1 листопада" — Купчинського. Виступ підготував учитель пан В. Калічинський.

Деклямували: Юрко і Андрійко Тершаківці, Богдан і Славко Сперкачі, Михайло Пацай і Андрійко Ґелембін.

На закінчення програми виступав відомий бандурист Олександер Вар - Варченко, який проспівав під акомпаніямент бандури дві пісні. Публіка нагородила бандуриста оплесками.

Присмною несподіванкою був виступ Квінтету в супроводі бандури під дириґентурою О. Варченка, який виконав кілька стрілецьких пісень. В квінтеті Ірина Клименко — сопрано; Марія Венгльовська — альт; Василь Подубинський — тенор і Андрій Клименко — бас. Вони виконали 4 пісні.

Прихід зі Збірки призначили на інвалідів-ветеранів. Голова Укр. Центрального Комітету п. С. Ковальчук подякував присутнім за пожертви на збірку, всім учасникам і виконавцям Свята, зокрема відзначив працю Центр. Комітету: пань О. Подубської, М. Венгльовської, Е. Бойчук і панів М. Яблонського та С. Венгльовського.

О. П.

УПРАВА МЕТРОПОЛІТАЛЬНОГО ВІДДІЛУ УКРАЇНСЬКОГО ЛІКАРСЬКОГО ТОВАРИСТВА

повідомляє, що

ЗБІРКА НА ФОНД ВЕРХОВНОГО АРХИЄПИСКОПА КАРДИНАЛА ЙОСИФА СЛІПОГО

закінчилася з днем 26-го жовтня і принесла

15,150.00 долярів.

Подаємо поазбучний список жертводавців, лікарів-членів Метрополітального Відділу і деяких членів поблизьких Відділів.

Д-р	Богдан Бабій, Oakland, N.J.	$ 100.00
„	Богдар Бадан, Danbury, Conn.	100.00
„	Остап Баран, New York, N.Y.	250.00
„	Мирослав Віх, Passaic, N.J.	250.00
„	Іларіон Чолган, Brooklyn, N.Y.	100.00
„	N. N., Jersey City, N.J.	100.00
„	Борис Филипчак, Passaic, N.J.	1,000.00
„	Роман Граб, Elizabeth, N.J.	100.00
„	Євген Грабарчук, Nutley, N.J.	1,000.00
„	Михайло Гук, Mountainside, N.J.	1,000.00
„	В. Гудз, Hartford, Conn.	100.00
„	І. Дідюк, Rosslindale, Mass.	100.00
„	Зенон Каратницький, Long Island	100.00
„	Василь Кіналь, Yonkers, N.Y.	200.00
„	Мирон Кравчук, New York	100.00
„	Роман Кравчук, Newark, N.J.	1,000.00
„	Микола Крижановський, New York	100.00
„	Роман Кузів, Long Island	50.00
„	Юрій Кушнір, Yonkers, N.Y.	50.00
„	Роман Керницький, Long Island	50.00
„	Микола Кузьмович, Babylon, N.Y.	100.00
„	Роман Кисілевський, Bloomfield, N.J.	200.00
„	І. Кизик, New Haven, Conn.	100.00
„	Теодозій Крупа, Trenton, N.J.	50.00
„	Е. І. Клюфас, Rhode Island	1,000.00
„	С. Клюфас, Syracuse, N.Y.	50.00
„	Константин Кебало, Briewood, N.Y.	1,000.00
„	Володимир Ленець, Poughkeepsie, N.Y.	50.00
„	Роман Лисяк, Stony Point, N.Y.	50.00
„	Богдан Макарушка, Brooklyn, N.Y.	250.00
„	І. Макаревич, New York, N.Y.	100.00
„	Юрій Малецький, Belleville, N.J.	100.00
„	Маркіян Мігоцький, Clifton, N.J.	400.00
„	Роман Мороз, Long Island	100.00
„	Ярослав Миндюк, Newark, N.J.	300.00
„	М. Навроцький, Philadelphia, Pa.	1,000.00
„	Стефан Ничай, Jersey City, N.J.	200.00
„	Богдан Олесницький, Irvington, N.J.	1,000.00
„	Володимир Онуферко, Jersey City, N.J.	100.00
„	Йосиф Оришкевич, Brooklyn, N.J.	100.00
„	Роман Осінчук, New York, N.Y.	250.00
„	Богдан Панчук, Newark, N.J.	200.00
„	Клементій Рогозинський, New York, N.Y.	100.00
„	В. О. Семків, Thiells, N.Y.	50.00
„	Богдан Шебунчак, Bloomfield, N.J.	100.00
„	Тарас Шегедин, Newark, N.J.	300.00
„	Люба Стефанівська, Maplewood, N.J.	100.00
„	Юрій Стефанівський, Maplewood, N.J.	100.00
„	Олександер Сушків, New York, N.Y.	250.00
„	Богданна Свистун, Clifton, N.J.	100.00
„	Андрій Тершаковець, New York, N.Y.	100.00
„	Ярослав Воєвідка, New York, N.Y.	1,000.00
„	Стефан Ворох, Newark, N.J.	100.00
„	Олена Врецьона, Bay Shore	50.00
„	Олег Волянський, Melville, N.Y.	50.00
„	Мирон Зарицький, Brooklyn, N.Y.	200.00
	Разом	$15,150.00

Зібрану суму передано разом із списком жертводавців через Громадський Комітет у Ню Йорку і „Самопоміч" у Ню Йорку до Ватикану на руки Кардинала Йосифа Сліпого.

Цією дорогою висловлюємо щиру подяку усім жертводавцям.

За Управу Метрополітального Відділу
Українського Лікарського Товариства
Д-р МАРКІЯН МІГОЦЬКИЙ

Вишивані Вечерниці ОЖ ОЧСУ в Бофало, Н. Й.

Щорічні вишивані вечерниці в Боффало — це вже традиційна імпреза ОЖ ОЧСУ, яку започаткувала перша голова цього жіночного товариства п-ні Марія Квасницька. З виїздом п-ні Квасницької зі своїм мужем Сергієм на Флориду, обов'язки ОЖ ОЧСУ перебрала п-ні Катерина Мороз, яка продовжує розпочате діло.

До кожних вишиваних вечерниць, наше жіноцтво в Боффало приготовляється, що б продемонструвати зразки української вишивки, приміненої до модерного одягу. Цьогорічні вишивані вечерниці ОЖ ОЧСУ, які відбулися 26. жовтня в українському домі „Дніпро", наглядно засвідчили, що такі імпрези корисні під кожним оглядом. Вони притягають більше число пань, які цікавляться українською вишивкою, новими зразками та українською ношею. На кілька сот учасників цьогорічних вишиваних вечерниць, в тому великого числа молоді, начислено коло 50 вишиваних суконок, понад 25 вишиваних блюзок та 20 мужеських сорочок. Були гості з Канади, Данкерк, Рочестеру та Ніяґари Фолс. За найкращі вишивані сукні, блюзки та чоловічі сорочки вручено нагороди й признання. Оцінку перевело жюрі в складі: п-ні Стефанія Мороз, Олена Морозевич, Марія Михаськів, Христина Вула та Одарка Пристайко. Першу нагороду за вишиту сукню отримала п-ні Слава Борачок з Боффало, другу нагороду за вишиту сукню отримала п-на Ляриса Коритко з Данкерк й третю нагороду за вишиту сукню отримала п-ні Оксана Бубна з Ніяґара Фолс. Вирізнення за краще вишиття отримали пані: Марія Плотиця, Віра Паньків, Наталка Дашкевич та панове: Михайло Бельмеґа, Михайло Спільник з Рочестеру та Михайло Михальчук.

Для урізноманітнення цьогорічних вишиваних вечерниць під час перерви відбулася коротка мистецька програма, в якій виступали тріо старших сумівок при місцевому СУМА в складі: Христина Була, Марія Бучинська та Ірена Вуйцік. Вони при акомпаніяменті оркестри п. Михайла Телюка відспівали три пісні: „Може так не треба", „Стоїть дівча" та „Ой чорна я си чорна". Гуцульська оркестра під кер. Михайла Мочерняка відіграла кілька гуцульських танків і мелодій. Фіналом мистецької частини був виступ танцювального гуртка при місцевому СУМА під проводом Юрія Гудимняка. Виконано два гуцульські танки. Кожну мистецьку групу, публіка нагородила оплесками, але найбільше заслужених оплесків отримало тріо за пісню „Ой чорна я си чорна".

Аранжером цьогорічних вишиваних вечерниць був інж. Маріян Борачок, який веселими дотепами розвеселював публіку, проводив мистецькою програмою, і він, як мистець - маляр, виконав декорації та освітлення на сцені й залі.

Цьогорічні вишивані вечерниці ОЖ ОЧСУ в Боффало були добрим доповненням вечерниць, які відбулися при мелодіях відомої професійної української оркестри під керівництвом п. Михайла Телюка, якій заспівував п. Дмитро Мирена з Ню Джерзі, що в той час перебував у Боффало.

Чистий дохід з цьогорічних вишиваних вечерниць ОЖ ОЧСУ призначено на розбудову паркової площі біля українського дому „Дніпро".

Микола Пінкас

Каґебівська газета виступила проти „закордонних фальшифікаторів Історії Буковини"

Київ. — Невідома українському населенню на Батьківщині, видавна КҐБ для закордону газета „Вісті з України" в числі з 13 вересня надрукувала довгу статтю „Проти буржуазної фальсифікації історії Буковини". У тій статті особливо нападається на солідно опрацьовану і видану в ЗСА велику книгу під наг. „Буковина, її минуле і сучасне", за гол. редакцією інж. Жуковського в Парижі. Каґебівська газета пише: „Сотні сторінок цієї фальшивки заповнені вигадками про різні буржуазні партії, культурницькі організації, їх лідерів, про церковних діячів, про їх „заслуги" і т. п., проте, по суті, нічого не має про народні маси Буковини, про їх класову боротьбу проти соціяльного і національного гноблення. В книзі знайшли повне відбиття старі концепції М. Грушевського про „безбуржуазність" і „безкласовість" української нації. Перекручуючи історію, автори твердять, що в другій половині XIX століття на Буковині „проявлялося національне відродження в усвідомленні відрубності від російського народу". Нападає рецензент і на такий висновок у книзі „Буковина", що після приєднання Буковини до СССР „зміни в економічній політиці не поліпшили долі селянина і робітника, вони й надалі залишились експлуатованими". Совєтська газета провокативно закидає „українським буржуазним націоналістам", що вони нібито не визнають українськости Зах. Буковини. Насправді ж цей закид скерований в сторону деяких румунських істориків у сателітній Румунії, які поговорюють про повернення Буковини й Молдавії до Румунії.

ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ПИСЬМЕННИКІВ „СЛОВО" й СТУДІЙНЕ ТОВАРИСТВО ІМ. М. ГРУШЕВСЬКОГО

— влаштовують —

в п'ятницю, 29-го листопада 1968 р.

в великій залі

УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ

140-142 Друга Аве. в Ню Йорку, Н. Й.

ДИСКУСІЙНУ ЗУСТРІЧ

ДЛЯ ОБГОВОРЕННЯ АКТУАЛЬНИХ ПИТАНЬ СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ДІЙСНОСТІ НА БАТЬКІВЩИНІ ТА НА ЕМІГРАЦІЇ

Доповідь, присвячену цим питанням, під загальним заголовком

„ВОНИ — ТАМ" і „МИ — ТУТ"

— виголосить —

Василь І. Гришко

Головні точки доповіді й тези для дискусії:

1. Українська „межова ситуація" в сучасній політичній дійсності: „Бути чи не бути"?...
2. Мова останніх подій та мова фактів і документів з України. Як розуміти цю мову?...
3. „Кадри", „хвильовизм", „націонал-комунізм" та інше. Новий етап — у лапках чи без?...
4. „Лихо з розуму" на батьківщині і... „розум з лиха" на еміграції?...
5. 35 заяв і „заява 35-ти". „Вони — там" і „ми — тут": двоподіл чи двоєдиний фронт?...
6. Проблема десталінізації, демократизації і ревізіонізму — „там" і „тут". Чи вільні ми у вільному світі?...
7. Ще раз: третя сила, третій шлях, третя революція. Революційна демократія в новій інтерпретації?...
8. Ревізія і візія: те, чого вимагає час. „Хто з ким і проти кого"?...

Початок — рівно о 7:30 год. вечора. Доповідь — 7:35-8:35. Питання і дискусія 8:40-10:30. Добровільний даток на покриття витрат — один доляр.

КОМУНІКАТ УКРАЇНСЬКИХ УСТАНОВ МІСТА ЧИКАГА

26 вересня 1968 року президії двох українських фінансових установ в Шикаго, а саме — Федеральної Кредитової Кооперативи „Самопоміч" і Щадничої Каси „Певність" („Секюріти"): Роман Мицик — президент „Самопомочі", меценат Юліян Куляс — президент „Певности", інж. Дмитро Григорчук — голова Контрольної Комісії „Самопомочі", інж. Антін Артимович — заступник президента „Самопомочі", д-р Роман Кобилецький — заступник президента „Певности", Михайло Трощук — заступник президента „Самопомочі", інж. Василь Голод — секретар „Певности" і Омелян Плешкевич — екзекутивний директор „Самопомочі" і голова Ради Товариства Української Кооперації відбули третю з черги нараду, у висліді якої ухвалено видати спільний комунікат для інформації загалу української спільноти про намічені спільні дії для піднесення економіки нашої громади.

Констатовано, що господарсько - фінансовий сектор вимагає більшого заінтересовання в наших організаціях, які мали б допомагати Господарській Раді при УККА та Господарсько - Фінансовому Центрові, щооб'єднує братські союзи, щадниці й кооперативи, в їх чинності.

Тоді, резолюції СКВУ в ділянці господарсько - фінансовій принесуть ще кращі результати.

Беручи до уваги факт, що вдержання української спільноти на чужині залежить у великій мірі від її фінансово - господарського забезпечення, нарада ухвалила затіснити співпрацю обох фінансових установ „Певности" й „Самопомочі", допомагати собі взаємно в розв'язанні господарсько - економічних проблем організувати українських купців і промисловців, приєднати і корганізувати економістів, а спеціяльно абсольвентів тутешніх студій, брати участь у зібраннях, нарадах, зборах різних організацій, інформувати про доцільність використання допомоги у фінансуванню громадського господарства нашими українськими фінансовими інституціями, поглибити інформативно виховну дію серед молоді, зокрема шкільної, влаштовувати реферати й давати інформації на наших радіопрограмах, нав'язати контакт з нашими церквами.

За президію обох установ:
Роман Мицик — президент Фед. Кред. Кооперативи „Самопоміч"
Юліян Куляс — президент Щадничої Каси „Певність"

Міліція свідчить про масове пияцтво в Україні

Київ. — З нагоди так зв. свята совєтської міліції, що його відзначили в СССР 10 листопада, в газеті „Молодь України" було надруковано репортаж „Служба у нас така". Журналісти побували в заступника союзно-республіканського „міністра УССР" охорони громадського порядку, комісара міліції 3-ої ранґи Івана Бондаренка. Після вихваляння совєтського устрою той „міністер" заявив, що „до 1966 р. подекуди у нас невірно оцінювали стан справ, в результаті чого дещо послабили заходи по зміцненню правопорядку. Тепер ці питання вирішуються більш капітально". На запитання, які головні мотиви злочинности серед населення України, він відповів: „Головна причина — пияцтво. 64 проценти злочинів на Україні робиться людьми у нетверезому стані. Лише в столиці республіки нинішнього року працівниками міліції підібрано у нетверезому стані декілька тисяч чоловік! Боротьба з пияцтвом — загальнонародна державна справа. На жаль, до цього часу подекуди погано організовано торгівлю алькогольними напоями. Заборона їх продажу — не ефективний засіб. У сільській місцевості не викорінено самогоноваріння. А ми, на жаль, ще ліберально до цього ставимося. У деяких місцях відсутня протиалькогольна пропаганда та виховна робота". Про розшуки доповів полковник міліції Мурзін, який звернув увагу на витонченість засобів розшуку людей, яких большевицька влада має заарештувати: „За останні роки наша робота все більше спирається на досягнення науки, сучасної техніки. Якщо раніше гільзи та інші дрібні речі, що свідчать про злочин, шукали майже решетом, то нині є спеціяльні шукачі. На місце події виїжджаємо в машині, яка має все необхідне для роботи. Ось який випадок трапився в Миколаєві. Злочинець, що вкусив потерпілого, зник. Експерт по сліду укуса дав характерні прикмети зубів. Це допомогло в розшуку. І вже наступного дня злочинця знайшли. Із слів свідків, які бачили злочинця, ми робимо портрет, що здебільшого виявляється точним. У нагоді стає і хемія, і фізика, і мистецтво живопису".

ПРОСЛАВЛЯЮТЬ ТВОРЧУ НЕВДАЧУ НАТАЛІ ЗАБІЛИ

Київське видавництво „Веселка" випустило збірку шедатної дитячої поетеси Наталі Забіли „Наша Батьківщина", із столицею, очевидно, „у нашій Москві". Цю найменш вдалу з мистецького боку, не кажучи вже про ідеологічний, збірку совєтські критики розцінюють, як велике досягнення Н. Забіли, бо в ній „щиро оспівується інтернаціональні устремління країни рад, її невідступна боротьба за мир на всій земній кулі". Про мистецький рівень книжки свідчить, для прикладу, такий вірш:

„Де міг колись лише
верблюд
серед пісків пробиться.
поглянь: тепер проходить
тут велика залізниця
В місцях, де не було води.
у наші дні, сьогодні
з'явились селища й сади,
калали многоводні..." і т. п.

ПОБАЖАННЯ З НАГОДИ ДНЯ ПОДЯКИ

ПОБАЖАННЯ З НАГОДИ ДНЯ ПОДЯКИ ВІД
ACCENT II
33 Journal Sq.
(201) 798-1410
Jersey City, N.J.
- Sportswear
- Costume Jewelry
- Handbags
- Novelties

ПОБАЖАННЯ З НАГОДИ ДНЯ ПОДЯКИ ВІД
MINTZ AGENCY, INC.
INSURANCE
431 60th Street
West New York, N.J.
867-3655

ПОБАЖАННЯ З НАГОДИ ДНЯ ПОДЯКИ ВІД
POMEROY CO., INC.
208 Livingston Street
Brooklyn, N.Y.

ПОБАЖАННЯ З НАГОДИ ДНЯ ПОДЯКИ ВІД
MURRAY DERMER
"Everything in Insurance"
1848 Boulevard
Jersey City, N.J., HE 5-0222

ПОБАЖАННЯ З НАГОДИ ДНЯ ПОДЯКИ ВІД
E. S. WITKOWSKI & CO.
130 E. 7th Street
New York, N.Y. 10009

Українці Чикаґо відзначили урочистим бенкетом діямантовий ювілей „Свободи"

(Закінчення зі стор. 1-ої)

сиф Гірняк прочитав у дальшому веселий фейлетон Гриця Зазулі про українські газети і їх призначення. Промову англійською мовою про значення „Свободи" і зокрема „Українського Тижневика" для національного усвідомлення й активности української молоді у ЗСА виголосив ред. Зенон Снилик, започатковуючи її по-українськи. Після представлення проф. Мироном Куропасем присутніх на залі представників установ й організацій, з короткими словом виступив репрезентант великого американського щоденника „Чикаґо Трібюн" Ричард Д. Гансен, який заявив, що розуміє добре значення і зміст слова „свобода" і побажав, щоб визволення й волі дочекався вже незабаром також український народ, що його тут у ЗСА репрезентують американські українці, збагачуючи американське життя своєю культурою. Заключне слово на цьому ювілейному бенкеті виголосив заст. гол. предсідника УНСоюзу інж. Степан Куропась, і потім промовив ще голова Окружного Комітету бенкету гол. контролер УНСоюзу Іван Іванчук, підкреслюючи з признанням ролю лемків в створенні та в рості Українського Народного Союзу і в постанні та розвитку „Свободи". Закінчив бенкет промовою і молитвою о. Іван Крестюк, який водночас передав привітання для „Свободи" й учасників ювілейного бенкету від Владики Олександра та від пароха православної катедральної церкви св. Володимира протопресв. Федора Білецького.

В ІЗРАЇЛІ, В УРЯДІ Й ПАРЛЯМЕНТІ, ІСНУЄ спір на тлі пляну економічної інтеґрації окупованих арабських земель з рештою ізраїльської території. Арабські держави вбачають у цьому дальший крок на шляху до тривкого збереження в руках Ізраїлю тих арабських земель, а частина ізраїльської верхівки лякається майоризації жидівського елементу арабським. Ізраїль погодився на поворот дальших 7.000 арабів, втікачів з окупованих Ізраїлем земель у минулорічній війні.

ЛІКАРІ БЕЙЛОРСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ в Гюстоні нащепили 900 в'язнів добровольців вакциною проти інфлюенци А-2 Гонґ Конґ 68, щоб випробувати діяльність її та дозу, якої потреба для успішного щеплення. Головний лікар ЗСА д-р Вілліям Г. Стюарт передбачає, що інфлюенца може бути епідемією цієї зими, з найбільшим числом занедужань в січні. 2 фармацевтичні фірми випродукували цю вакцину; Ілай Ліллі висилає її на західнє узбережжя, де найбільше число занедужань, та фірма Мек Шарп енд Дом почала висилати вакцину проти азійської флю лікарям.

Замість квітів на свіжу могилку

бл. п. **АНАСТАСІЇ ІВАНІВНИ СУКАЧОВОЇ**

складаємо 15.00 долярів

на Церкву-Пам'ятник у So. Bound Brook, N.J.

Родини: КРЕМЕНА І КРАВЦІВ

НЮ ЙОРК і ОКОЛИЦЯ!

В п'ятницю, 29-го листопада 1968 р.

в год. 7:30 вечером

в домівці Т-ва „ДНІСТЕР", 361 Відділу УНС

при 119 Авеню „А", між 7 і 8 вул. в Ню Йорку

— відбудуться —

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗБОРИ

Окружного Комітету Відділів УНС міста НЮ ЙОРКУ й ОКОЛИЦІ

до участи в яких запрошені Урядовці, Представники, та конвенційні Делегати наступних Відділів:

4, 5, 6, 8, 16, 19, 46, 66, 69, 86, 88, 117, 129, 130, 158, 184, 194, 195, 200, 203, 204, 210, 211, 256, 267, 293, 310, 325, 327, 361, 393, 433, 435, 450, 455, 457, 485, 489.

У програмі Зборів важливі організаційні справи, підготова ювілейного бенкету в 75-річчя „Свободи", вплата Національного Датку на УНФонд і ін.

В Зборах візьмуть участь

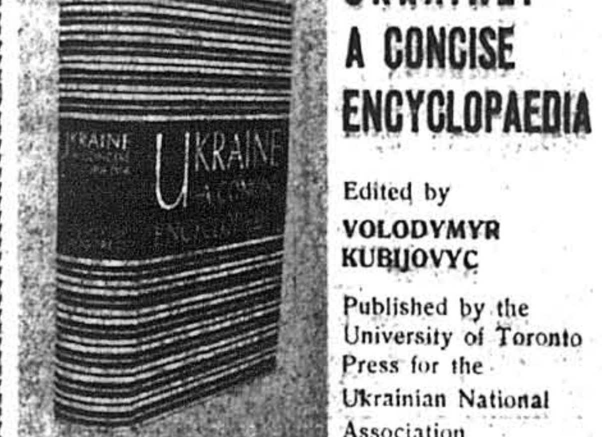
ГОЛОВНІ УРЯДОВЦІ УНСОЮЗУ

Закликаємо всі Відділи і їх уряди та конвенційних Делеґатів, як і інших активних союзовців взяти участь у цих важливих Зборах.

ПІСЛЯ ЗБОРІВ — ПЕРЕКУСКА

Управа Окружного Комітету

Найкращий і найбільш відповідний дарунок на Різдво і Новий Рік

Тверда оправа — сторін 1186. Ціна: $37.50

Замовлення і належність слати на адресу:

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION

81-83 Grand Street Jersey City, N.J. 07303

Неділя, 1-го грудня 1968 р.
ГОД. 5-та ПО ПОЛ.
Mt. Vernon School Auditorium
IVY HILL, NEWARK, N.J.
(Кінцева зупинка автобусу ч. 54)

ХОР ЦЕРКВИ СВ. ІВ. ХРЕСТИТЕЛЯ в НЮАРКУ, Н. Дж. ЗАПРОШУЄ УКРАЇНСЬКЕ ГРОМАДЯНСТВО НА

Концерт ВІДОМОГО ХОРУ **КОБЗАР** (ФІЛЯДЕЛЬФІЯ)

Мистецький керівник і диригент: **Д-р Антін Рудницький**
При фортепіяні: РОКСОЛЯНА ГАРАСИМОВИЧ
В програмі релігійні і народні композиції та твори сучасних композиторів.

HELP WANTED MALE

PRODUCTION WORKERS

Start up to $3:67 per hour

All advancement within grade based completely with merit plus the protection of labor agreement. Excellent benefits, 4 weeks after 11 years, plus medical, life insurance, pension plan and bonus
Stop in at our Personnel Office between
10 A.M. to 3:30 P.M. or call:
348-4221, ext. 215

POLYMER INDUSTRIES, INC.

A Supsidiary Company of Philip Morris, Inc.
Viaduct Road **Springdale, Conn. 06907**
An Equal Opportunity Employer. Plans for Progress Co.

Праця
HELP WANTED MALE

РОБІТНИКИ
до паковання товару. Робітники до м'яса, з досвідом або без. Постійна праця цілий рік. Денна і нічна шифта. Добра платня, добрі бенефіти і умовини праці. Boners - Butchers - Loaders - Skinners. Не було "lay off" через 25 р. Писати або телеф. "collect".
(201) EL 3-3800
Mr. Lou Wolf
ALLEN PACKING CO.
406 Allen Street
Elizabeth, N. J.

ЗАГАЛЬНІ РОБІТНИКИ
Праця при необроблених телячих шкірах. Добра платня, постійна праця. Приємні умовини.
M & F
Hide & Skins Company
573 Kent Avenue
Brooklyn, N.Y. EV 4-2393

Plumbers Helper Wanted
Driver License. Exp. unnecessary.
365-9300

Досвідчений КРАВЕЦЬ
Праця при чоловічих і хлоп'ячих одягах доброї якости. Доск. умовини праці. Добра платня. Нагода для відповідного.
Mur-Lee's Men's & Boys Shop
48 Atlantic Avenue
Lynbrook, L.I.
Tel.: (516) LY 9-7777
(516) LY 9-8078

Upholsterers
CUSTOM WORK
Experienced — Steady Job. Good Pay.
Call LE 5-7060

MEN-GUARDS
На кілька годин або повний час. Починайте сьогодні. Праця бл. дому. Спеціяльні призначення на „вікенд". Може бути особа на пенсії, мусить мати телефон і чисту минувшину. Великі бенефіти. Тел.:
TR 6-2900 ТЕПЕР!

ЮВЕЛІРИ
MALDEN, MASS
Потрібно ювелірів до нового місця з повним і новим виряддом. Air. cond. Модерне місце. Бенефіти і т. д. Доск. нагода. Тел. за домовленням
(617) 321-1282

EXPERIENCED
MECHANICS — HELPERS
And Experienced
BODY MEN
Light welding. Steady jobs.
Oneida Motor Freight
Commercial Avenue
Carlstadt, N.J.
(201) 933-6000, Ext. 207

ПОМІЧНИКИ МАШИНІСТА
(Assemblers & Pipe Fitters)
Добра платня, постійна праця, приємні умовини.
Goldman Pressing Machine Co.
467 Keap St., Brooklyn, NY
Tel.: EV 7-6655

ГОСПОДАР
Досвід. Хотів би жити в Westchester County, мусить бути добрий кухар. Життя на місці, власна кімната і лазничка. Доск. нагода для відповідної особи. Тел. (914) OW 8-5994.

Plumber
Досвід в направах.
Праця цілий рік.
Faber Plumbing & Heating Co.
(201) 427-1618

ДОСКОНАЛА НАГОДА
для мужчин навчитися цікавого фаху, як гравірування ґумових печаток в одній з керівних вироб. Rubber Printing Plates for Box Die Industry. Ці особи мусять мати добрий зір і тривку руку. Добре було б мати якийнебудь досвід в мистецтві або тій ділянці. Висока платня і всі бенефіти.
Тел. Mr. Melnitschenko —
(201) 864-8600

Праця
HELP WANTED MALE

HELPERS
Experienced in Structural Fabrication
- Good working conditions
- Modern shop
- Excellent fringe benefits

Mr. M. Burr King
382-6613, Ext. 276

THE AUSTIN COMPANY
STEEL FABRICATING DIVISION
1245 E. 222
EUCLID, OHIO 44117

ПОТРІБНО ЗАРАЗ
POWER PRESS OPERATORS
Досвід при автом. Feed Presses. Прокуція і постій. праця. Овертайми і добра постійна платня. Доск. умовини праці.
Call Mr. Stein, 478-5800
DELTA
58-50 — 52nd Avenue
Woodside, N.Y.

ПОРТЕРИ
McKesson & Robbins, навчимо, поч. пл. $2.17 на годину, щедрі підвишки, досвід неконечно, денна праця, великі компан. бенефіти. Гарантія постійної праці. Голос.
Mr. Wentz Ronald
McKesson & Robbins
Andrews Rd., Hicksville, L.I.
An equal opportunity employer

WAREHOUSEMEN
Заробіть більше. Kaufman carpet warehouse потребує людей до праці на повний час. Гол. особисто або тел. Mr. Bogart until 6 PM 843-5656. — Також Night Men, Mon. thru Fri., 6 PM to 2 AM — Sat. 4 PM to 10 PM. See Bill Hoff from 6 to 10 PM any evening.
Kaufman Carpets
370 Essex St. Lodi, N.J.
(Next to Modell's)

SET UP MAN
Experienced setting up. Power presses. Top pay. Steady work with overtime. 12 holidays. Sick leave. Liberal vacations, benefits, other fringes, 3rd shift, modern automated plant. Speak, read & write English. Call Mr. Marshall — 9-5 PM. DE 5-3000.

Outside Machinists and Ship Fitters
(1st Class Only)
Apply
Brewer Dry Dock Co.
2945 Richmond Terrace
STATEN ISLAND, N.Y.
An equal opportunity employer

КРАВЕЦЬ — ДО ВИКІНЧУВАННЯ — ОПЕРЕЙТОР
При машинах до шиття Singer & Merrow. Lock Stitch. Blind Stitch. Добра платня, постійна праця, приємні умовини.
ESTUDIO INC.
252 West 46th St. N.Y.C.
581-6630 581-6631

Television Technicians
Immediate openings, 40-hour week, paid holidays, paid hospitalization, free training on transistor and solid state, earn up to $150 per week. Will pay relocation expenses. Call
RCA SERVICE CO.
109 Pitkin Street
East Hartford, Conn.
(203) 246-6501
An equal opportunity employer

Українці Канади плянують Кооперативну Раду

З ініціятиви „Кооперативної Громади у Вінніпеґу і Координаційного Комітету Українських Кредитових Кооператив у Торонті голова Господарської Комісії Комітету Українців Канади окремим листом звернувся 30-го серпня 1968 до всіх українських кооператив у Канаді, щоб вони вислали на Конґрес КУК своїх представників з повновластями відбути окрему Кооперативну Конференцію, яка мала б **розважити можливості завершення нашого кооперативного руху в Канаді ідеологічно-координаційною надбудовою у формі Кооперативної Ради.**

Підготовкою і устійненням програми на цю Конференцію зайнялися „Кооп. Громада" у Вінніпеґу і Координаційний Комітет у Торонті.

Кооперативна Конференція відбулася в суботу 12-го жовтня в готелі Малборн, в реєстраційній кімнаті Конґресу, о год. 3-ій по пол., в присутності 16 представників із шости місцевостей Канади: В. Ситник, голова Координац. Комітету і Української Кред. Спілки в Торонті та В. Куций, управитель кредитової Кооп. „Будучність" у Торонті, з Монтреалу були М. Андрухів від Української Народної Каси і О. Винницький від Української Національної Кред. Спілки; з Гамілтону М. Плавюк від Української Кред. Спілки, з Саскатуну о. Вол. Івашко від першої української кред. кооперативи в Канаді „Нова Громада"; з Садборн Г. Калистий від Української (Судборн) Кредитової Спілки і 9 представників з Вінніпеґу: І. Шкварчук і Д. Ріпак від „Карпатії", А. Господин і М. Савка від Кредитової Кооп. Північного Вінніпеґу, О. Барвінський і М. Міхневич від „Віри", І. Паркасевич і С. Романів від „Поступу", а також від Братства св. О. Николая і А. Качор, як голова „Кооп. Громади".

Наради відкрив інж. А. Качор. Обрано Президію Кооперативної Конференції в складі: інж. А. Качор, від „Кооп. Громади" — предсідник, В. Ситник, від Координаційного Комітету — заступник предсідника і О. Барвінський — секретар.

Основну доповідь про потребу Кооперативної Ради для українських кооператив у Канаді виголосив інж. А. Качор. Свою доповідь він зачав словами: „Ми зійшлися, щоб спільно обміркувати, дуже важну справу, а саме: як нам бути в Канаді, щоб бути собою не тільки на релігійному, національно-культурному, політичному, але й на господарсько-кооперативному відтинку нашого життя в Канаді".

Він пригадав, що в Канаді маємо 20 міл. населення, з того 500.000 українців, або 2.5%. Беручи логічно, в такому самому відношенні ми повинні розпоряджати цілим господарським дорібком Канади. У такому відношенні ми повинні бути співворцями кредитових кооператив у Канаді. Найбільші скупчення українців у Канаді маємо в шести провінціях: Манітоба 11.5%, Саскачеван 8.5%, Алберта 8.0%, Брит. Колюмбія 2.2%, Онтеріо 2.0% і Квебек 0.5% з усього населення. У всіх тих провінціях діють наші кредитові кооперативи, але вони організаційно з собою не пов'язані. Ми навіть не знаємо точно, скільки їх, де вони і яка їх сила. Пропорційно до всіх кредитових кооператив у Канаді, яких є коло 4.800, ми повинні мати 120 кредитових кооператив, а маємо коло 60.

Досі були різні спроби наш кооперативний рух на терені Канади і ЗСА якось об'єднати. Одначе, на жаль, всі ці спроби залишилися тільки... спробами.

Доповідач подав історію тих спроб, від заснування „Кооп. Громади" у Вінніпеґу в 1949 році починаючи, а далі згадав про Координаційний Комітет Українських Кредитових Кооператив у Торонті та про Товариство Української Кооперації в Ню Йорку, а на Кооперативній Конференції в рямках СКВУ, що відбулася 15 листопада 1967 р., кінчаючи.

Нав'язуючи до постанов СКВУ про потребу творити Кооперативні Ради по всіх країнах нашого поселення, де діє хоч 3—4 українські кооперативи, доповідач ствердив, що така потреба в Канаді вже назріла, і з тою метою скликано Кооперативну Конференцію.

Для підкріплення свого твердження інж. А. Качор навів низку статистичних показників про стан наших кредитових кооператив у Вінніпеґу та в західніх провінціях Канади, а дир. В. Ситник з Торонта подав числові дані про кредитові кооперативи в Торонті. Ці інформації доповнив дир. В. Куций показниками про стан українських кредитових кооператив у східніх провінціях Канади. Сподіваємося, що цей цікавий матеріял опублікують в окремій статті.

Після головної доповіді і статистичних доповнень, інж. А. Качор роздав усім присутнім нарис проєктованого статуту Кооперат. Ради в Канаді, який він зреферував.

Над доповіддями і проєктом статуту відбулася жива, цікава і речева дискусія, в якій забирали слово о. В. Івашко, О. Винницький, І. Шкварчук, І. Паркасевич, А. Господин, С. Романів, М. Андрухів, В. Куций та інші, а всім відповідали В. Ситник і А. Качор.

У висліді дискусії одноголосно схвалено саму ідею і потребу окремої української Кооперативної Ради в Канаді. Одначе реалізація цієї ідеї повинна відбутися пізніше, після докладної підготовки, на окремому Кооперативному Конґресі, або З'їзді, який мали б підготовити і скликати в найближчому році Координаційний Комітет Українських Кредитових Кооператив у Торонті та „Кооперативна Громада" у Вінніпеґу.

Кооператор

Праця
HELP WANTED MALE

ПЕРШОКЛЯСНІ
LATHE HANDS
BENCH MEN
ELECTRICIANS
HYDRAULIC MEN
До монтування і складання в найбільшій робітні перебудови машинових знарядь в Ню Йорку, баг. вел. бенеф., як medical care і пенсійний плян.
Мусять говорити по-англ.
Tel.: 274-7373 Ext. 40
From 9 AM to 4 PM
MOREY MACHINERY CO., INC.
4-57 26th Avenue
Astoria, Long Island

EXPERIENCED
CABINETMAKERS
On Bench & Machine. Steady Job. Good Pay.
Baroque Furniture Ltd.
156 Jerecho Turnpike
Floral Park, Queens.
Tel.: RE 4-8104

WAREHOUSEMAN
Fast growing mail order house has excellent oportunity for man in warehouse dept. Experience pref. but not necessary. Salary open. Pleasant working conditions in new Maywood plant.
(201) 843-6464

SHEETMETAL
Mechanic — Assembler.
Мала комерсійна компанія куховарського виряду. Досконалі місця для людей з доброю механічною практикою. Добра платня, постійна праця, приємні умовини. Телефонувати Mr. Barnett, 436-0202

IRON WORKERS
Молоді мужчини. Постійна праця, приємні умовини, на початок $3.25 на годину.
SAS IRON WORKS
88 Verdi Street
Farmingdale, L.I., N.Y.
(516) 249-2218

PRESSER
ART NEEDLE WORK
Full & part time or nights.
Convenient area in Bronx.
Mr. Hyman, LU 5-3022

MAINTENANCE
На кілька годин 5-9 веч. 5 днів в тижні, загальне порядкування бюра. Голоситись особисто.
Eastern Freightways
Eastern and Moonachie Ave.
Carlstadt, N.J.
An equal opportunity employer

PRODUCTION WORKERS
Good pay. Comprehensive Employee Benefits.
MANHATTAN RUBBER DIVISION
Employment Office
Blaine St. & Delaware Ave.
Passaic, N.J.
An equal opportunity employer.

Праця
HELP WANTED FEMALE

КРАВЧИНЯ
До викінчування. Оперейторки при машинах Singer & Merrow — Lock Stich, Blind Stich. Добра платня, постійна праця, приємні умовини.
Estudio Inc.
252 West 46th St., N.Y.C.
581-6630 581-6631

FORELADY
ФАБРИКА ПОДУШОК
Заряд у відділі шиття і догляду над оперейторк. Добра, постійна позиція для відповідальної і досвідченої особи. Newark, N.J. Area. Добра платня, великі бенефіти. Ironbound Section.
Call (201) MA 2-2262

ЖІНКИ
НАВЧИМО ЛЕГКА ФАБРИЧНА ПРАЦЯ.
7 A.M. to 3:30 P.M., 3:30 P.M. до півночі.
Плат. прем. за вечірні шифти. Косметична фірма. Air cond. Великі бенефіти, близ. 241st Street Subway.
NICE PAK PRODUCTS, INC.
150 N. MacQuesten Parkway
Mt. Vernon, N.Y.

FLOOR HELP
Загал. фабрична поміч. Легкі матеріяли. Нічна праця. 5-6 PM to 10 PM. Convenient.
Local Bronx Area
Subway in Bldg.
Mr. Hyman, LU 5-3022

Тріюмф Мельничина в українських піснях

Під таким заголовком „Стейт журнал" Франкфорт, Кентаки, помістив рецензію на концерт Василя Мельничина, який відбувся в рамах річних концертів в Стейтовому Коледжу — Арт Авдиторії в неділю 30-го червня 1968 р. о 8-ій год. вечора.

Хоч на дворі термометер показував горяч 92 степені, до охолоджуваної концертової залі зійшлось чимало місцевої і позамісцевої публіки, в тому з таких віддалених місцевостей як Луївіл і Синсинаті.

Між присутніми можна було бачити посадника Франкфорту Ф. Заверса з дружиною, податкового комісара Ж. Лакета з ріднею, президента коледжу Ж. Гіла, полковника С. Д. Фріда, професорів, студентів, стейтових працівників, й любителів вокального мистецтва.

Тепер дамо слово „Стейт журналові".

„Ті, які були присутні на концерті в неділю ввечір, мали нагоду почути одного з кращих артистів - співаків в особі Василя Мельничина. Посідає винятковий високий і сильний тенор гарної краски. Він відспівав пісні незабутнього Франца Шуберта, драматичні оперові арії Флютова „Марта" і Пуччіні „Тоска", пісні Гаґемана, Вольфа, Дональсона і на закінчення Россіні. Його інтерпретація оперових арій, була вийнятково гарна, але вершок його правдивого тріюмфу прийшов, коли він співав дві українські пісні „Жита" — Гнатишина і „Безмежнеє поле" — Лисенка. Пан Мельничин народився в Україні, і ці дві пісні були відспівані з великим чуттям — присвячені його незабутній батьківщині.

Пан Мельничин, який студіював музику в Німеччині, Римі, і в Шикаґо, виступав як оперний і концертовий співак на відомих сценах ЗСА, Канаді й Европи.

Акомпаніював проф. Доналд Тилфорд, який у великій мірі причинився до успіху концерту.

Н. Н.

СПОРТ

ВИСЛІДИ ЗМАГАНЬ УКРАЇНСЬКИХ КЛЮБІВ

УСК Ню Йорк переміг 6:2 жидівську дружину „Макабі" в перших змаганнях циклу гор за футбольний чемпіонат і Чашу ЗСА. Ворота для УСК-у здобули: Пирдон 3, Досл 2, Кер 1.

„Тризуб", Філядельфія розгромив з рахунком 11:0 дружину „Кінгс" з Гартфорду в мистецьких змаганнях Американської Футбольної Ліґи.

„Чорноморська Січ", Ньюарк потерпіла поразку 0:4 від сильної одинадцятки „Лансерс" з Рочестеру в мистецьких змаганнях Американської Футбольної Ліґи.

$ **CHOOSE YOUR FINANCING** $
AS CAREFULLY AS YOU CHOOSE YOUR CAR

Up to 36 Months to Pay

Amount Required	Note Amount	36 Monthly Payments*
$1,000	$1,183.68	$ 32.88
1,500	1,775.88	49.33
2,000	2,367.72	65.77
2,500	2,959.56	82.21
3,000	3,551.40	98.65
3,500	4,143.60	115.10

LOANS CAN BE ARRANGED AT ANY OF OUR OFFICES

CALL 434-4800

* PAYMENTS INCLUDE CREDIT LIFE INSURANCE
Used Cars Also Financed At Low Rates

HUDSON COUNTY National Bank HC NB
BAYONNE HOBOKEN UNION CITY JERSEY CITY WEEHAWKEN GUTTENBERG NORTH BERGEN
Member Federal Deposit Insurance Corporation

ПРИЙМАЄТЬСЯ ОГОЛОШЕННЯ СВЯТОЧНИХ ПОБАЖАНЬ У „СВОБОДІ"

Адміністрація „СВОБОДИ" повідомляє, що йдучи назустріч загальним побажанням, вона й в цьому році призначить окремі шпальти збільшеного Різдвяного числа на оголошення традиційних святочних привітів і побажань.

ЦІНИ ОГОЛОШЕНЬ:

1 цаль через 1 шпальту	$ 3.00
1 цаль через 2 шпальти	5.00
2 цалі через 2 шпальти	10.00
3 цалі через 2 шпальти	15.00
4 цалі через 2 шпальти	20.00
5 цалів через 2 шпальти	25.00
6 цалів через 2 шпальти	30.00
та в інших розмірах.	

Треба сподіватися, що загал нашого Громадянства використає цю нагоду, щоб передати свої традиційні побажання та дати про себе знати своїм рідним, приятелям та знайомим навіть в найдальших закутинах світу, куди навряд чи звичайна пошта занесла б таку вістку. Великий тираж „СВОБОДИ" та відповідний зміст збільшеного святочного числа, надають таким побажанням окремої вартости і значення.

ОГОЛОШЕННЯ ПРИЙМАЄТЬСЯ:
ДО ЧИСЛА
за новим стилем до 16-го ГРУДНЯ 1968 року,
за старим стилем до 30-го ГРУДНЯ 1968 року

Зголошення святочних побажань, **РАЗОМ З ГРОШЕВОЮ ОПЛАТОЮ**, залежно від величини оголошень, надсилати до:

"SVOBODA"
83 Grand Street Jersey City, N.J. 07303

ARKA Company
Book Store
48 E. 7th ST.
Tel.: GR 3-3550. New York City
КОМПЛЕТ ТВОРІВ ІВАНА ФРАНКА. 20 томів за $80.00 гарний дарунок з нагоди свят.

Різне

Українське Висилкове Бюро
ROMAN PARCEL SERVICE
141 2nd Ave., New York City
Tel.: GR 5-7430. — Висилаємо ПАЧКИ з ОДЯГОМ і ХАРЧАМИ в УКРАЇНУ і до СССР. Приготовлено великий вибір матеріялів і різних товарів на висилку для рідних на свята по дуже дешевих цінах.
Уряд. год.: від понед. до суб. 8:30-6, неділя від 10-2 по пол.

• FARMS & CO. HOMES •

DUTCHESS COUNTY HYDE PARK
Доск. купно, огляньте, щоб оцінити. 13 кім. фармер. дім, стодола і шопа, 6 акр. землі, може бути більше, в сусідстві потік. Жадає $31,500, на скорий продаж. Зараз до займаття. Тел. власника —
(914) 229-2116

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

НЕДІЛЯ, 1-го ГРУДНЯ 1968 р.

БІНҐЕМПТОН, Н. Й. Річні збори 389-го Відділу о год. 5-ій по пол. в церковній залі, 2 Голленд Ст. Участь усіх членів обов'язкова. — Уряд Відділу.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ!

Funeral Directors

Theodore WOLINNIN, Inc.
Директор Похоронного Заведення
123 East 7th Street
NEW YORK, N.Y. (9)
Tel.: GR 5-1457
СОЛІДНА ОБСЛУГА

КОВАЛЬЧИК
FUNERAL HOME
Completely AIR CONDITIONED
Займається Похоронами в стейті NEW JERSEY.
Ціни приступні для всіх. Обслуга чесна й найкраща. У випадку смутку в родині, кличте, як в день, так і в ночі
WILLIAM F. RASLOWSKY, Manager
129 Grand Street
(cor. Warren Street)
JERSEY CITY, N.J. 07302
HEnderson 4-5131

SINKOWSKY
FUNERAL SERVICE
4221 PARK AVENUE
BRONX, N.Y. 10457
(near E. Tremont Avenue)
Tel.: 863-2475
Директор
ЙОСИФ СЕНКОВСЬКИЙ
Завідує влаштуванням похоронів в кальниках, положених в кожній районі міста. Похорони по мінімальних цінах.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Займається Похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
Контрольована температура. Модерна каплиця до ужитку ДАРОМ.
PETER JAREMA
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y.
ORegon 4-2568

ТАРЗАН, ч. 6097. Мають запаси м'яса!

THE GIANT BLACK-HOODED STORKS DISCOVER THEIR TARZANLAND MASTER--LITTLE ITO!
HOLD ON, ITO! I'M COMING!

BRAVE WORK, ITO! LET'S GET HIM OUT OF SIGHT BEFORE THE STORKS FRIGHTEN AND FLY AWAY...
I BROKE ITS NECK, TARZAN!

THIS IS AMAZING! THE MEAT ON THIS BIRD IS RED! IT'S LIKE BLOODY BEEF! WE'VE GOT A SUPPLY OF BEEFSTEAK STORKS IF THEY DON'T FLY OFF AND LEAVE US!

Великі чорноголові лелеки пізнали свого пана в Тарзанівці — малого Іта! — Тримай, Іто! Я біжу!

— Добре ти списався, Іто! Сховаймо його геть, щоб лелеки не настрашилися та не відлетіли... — Я перекрутив йому шию, Тарзане!

— Це разюче! М'ясо з цього птаха червоне! Воно подібне до кривавої воловини! Тепер маємо запас біфстеку із лелеків, якщо вони не відлетять геть від нас!